Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

14 йил чиқиши

№ 20 (3502).

28 январь

ШАНБА

1967 йил

Баҳоси 2 тийин.

«ТАШАВТОМАШ» заводида токарь А. Анорбоевни ҳамма танийди. У баракали меҳнати билан ном чиқарган. Ҳамиша юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариб смена топшириқларини бир ярим бараваргача бажаради. Суратда: А. Анорбоев.

А. Тўраев фотоси.

МУДДАТИДАН ОЛДИН

Шу кунларда пойтахтдаги «Стройбиткомбинат» коллективига тушаётган заказларнинг кети кўринмайди. Комбинат ишчи-хизматчилари имкони борича ана шу заказларни кўнгилдагидек бажаришга ҳаракат қилишмоқда. Айниқса зилзиладан кейин уй-жойларини ремонт қилиб беришни сўраб келадиганлар кўпайиб кетди. Комбинат уй-жойларни ремонт қилиб бериш билан бирга турли қурилиш материаллари бўйича заказ ҳам қабул қилади.

Қурилиш материалларини тайёрлаш бўйича меҳнаткашларнинг заказларини бажаришда Т. Саидкаримов бошлиқ ёғочсозлик цехи бошқаларга ўрнак бўлмоқда. Цех ишчиларидан А. Мельников, Ш. Акбаров, А. Борисов ва бошқалар заказчиларнинг талабини муддатидан олдин кўнгилдагидек адо этиб, ҳурматга сазовор бўлмоқдалар.

Н. ИСОҚОВА,
С. ҲАСАНОВ.

УЧ ҚИТЪА ПАХТАКОРЛАРИ УЧУН

Совет Иттифоқида етиштирилган ғўза навлари бутун жаҳонга манзур бўлмоқда. Бу навлар чет давлатларга чиқарилмоқда. Бу йил баҳорда Кубада ғўзанинг ингичка толали «590 И» нави биринчи марта синаб кўрилади. Республикадан озодлик оролига чигитнинг «138Ф», «47—27» ва «108—Ф» навлари ҳам жўнатилди.

Ўзбекистондаги пахтакор хўжаликлар тажриба тариқасида экиб кўриш учун мўлжалланган чигитнинг ўртача узунликда тола берадиган навидан бир қисмини Яман Араб Республикасига юбордилар.

Совет Иттифоқида етиштирилган ғўза навларини уч қитъа—Осиё, Африка ва Жанубий Америка мамлакатларининг далаларида учратиш мумкин. (ЎзТАГ).

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ВА ИЖОДИЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯ

Дунёда энг адолатли, бахтли-саодатли жамият — коммунизм қураётган совет халқи ва бутун тараққийпарвар инсоният буюк санага, яъни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ярим асрлик юбилейини кутиб олишга зўр ҳозирлик кўрмоқдалар.

Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи мамлакатимиз ва халқимиз турмушининг ҳамма соҳаларида катта тантаналар билан нишонланади. Юбилейга тайёргарлик ишлари ҳозир ҳамма жойда қизитиб юборилган. Ҳар бир район, колхоз, совхоз, корхона, ҳар бир муассаса, ҳар бир коллектив Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан конкрет режалар тузиб олмоқда, улуғ байрамга атаб меҳнат совғалари тайёрламоқда.

Коммунистик партия тузиб берган улуғвор режаларни амалга ошириш учун сабот-матонат билан курашаётган, ўз куч-ғайрати, ақл-идроки, иродаси ва толмас меҳнати билан коммунистик жамиятни тобора яқинлаштираётган совет халқининг буюк яратувчилик ишига бизнинг ижодий интеллигенциямиз ҳам салмоқли ҳисса қўшмоқда. Халқимиз ярим аср мобайнида эришган улкан ғалабаларни, ажойиб меҳнат зафарларини, мамлакатимиздаги жўшқин ҳаётни акс эттиришда, давримиз кишиларининг буюк революцион, яратувчилик жасоратини ҳар тарафлама улуғлашда ижодий интеллигенциямиз жуда катта иш қилмоқда. Буни лоақал қуёшли диёримиз — Ўзбекистон ва унинг она шаҳри—Тошкент мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Кишилик тарихида янги даврни очган, жамият тараққиётини социализм сари буриб юборган Улуғ Октябрь Советлар юртининг бутун ҳаётида, халқимизнинг онги ва турмушида тубли ўзгаришларни юзага келтирди, шу жумладан ижодий интеллигенциямизнинг ҳаётида ҳам сўнмас из қолдирди. Улуғ Октябрь ижодий интеллигенциямиз учун чексиз имкониятлар яратди, ижодкорларининг камолот чўққисига эришувини таъминлади, халқимизнинг эстетик туйғусини шакллантириш ва тарбиялашда уларнинг ролини оширди. Совет давлатининг асосчиси, жаҳон пролетариатининг буюк доҳиси В. И. Ленин таълимотига ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно кўрсатмаларига изчил амал қилаётган ижодий интеллигенциямиз меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларда энг яхши инсоний фазилатларни камол топтиришда партияга яқиндан ёрдам бермоқда.

Куни кеча Тошкентда республикамиздаги ижодий союзларнинг қўшма пленуми ўтказилди. Бу пленумда ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, театр ва кино ходимлари, архитекторлар КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарори муносабати билан Ўзбекистон адабиёти ва санъати ходимларининг вазифаларини атрофлича муҳокама қилдилар ва янги вазифаларни белгилаб олдилар.

Ўзбек адабиёти ва санъати Совет ҳокимияти йилларида жуда катта ютуқларга эришди. У социалистик реализм ижодий методининг самарали йўлидан бориб, янги-янги жанрлар, мавзулар билан бойиди. Адабиёт ва санъат соҳасида яратилган ажойиб асарлар миллий маданиятимизнинг барқ уриб ривожланишига қўшилган муҳим ҳисса бўлди. Умумхалқ ҳурматига сазовор бўлган қатор атоқли, етук санъаткорларимиз ўз маҳоратлари билан адабиётимиз ва санъатимизни янги, юксак босқичга кўтардилар.

Театр, кино, музика, ҳайкалтарошлик, тасвирий санъат ҳамда бадиий ижодиётнинг бошқа соҳаларида қўлга киритилган йирик муваффақиятларимиз ҳам қувонарлидир. Ўзбек саҳнасида опера ва балетнинг туғилганлиги, эстрада оркестри, хор капелласи, драматик театрларнинг вужудга келганлиги, турли ижодий ансамблларнинг, кўп сонли халқ театрларининг ташкил топганлиги ва муваффақиятли ишлаётганлиги ҳам Улуғ Октябрнинг шарофати туфайлидир.

Коммунистик партия умумсовет адабиёти ва санъатининг, шунингдек миллий республикалардаги адабиёт ва санъатнинг кенг қулоч ёзиб ривожланишига ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқда. Совет кишиларининг фаровон турмушини, жўшқин меҳнати ва эзгу орзу-умидларини, коммунистик жамият қуриш йўлидаги кураши ва фидокорлигини ёрқин, ҳаққоний ва чуқур акс эттириш учун ижодкорларимизга ҳамма зарур имкониятлар яратиб берилган. Республикамизнинг ва шу жумладан областимизнинг ижодий интеллигентлари партия кўрсатмаларини садоқат билан бажариш учун ўз куч-ғайратларини сарфламоқдалар, шонли юбилейни муносиб кутиб олиш тараддудини кўрмоқдалар.

Бироқ, адабиёт ва санъат соҳасида, ижодий интеллигенциямиз фаолиятида талай камчиликлар ҳам мавжудки, уларни бартараф этиш партия, совет ташкилотлари, ижодий союзларнинг муқаддас бурчидир. Ҳали бизда халқ турмушини яхши ўрганмай, ҳаётга чуқур аралашмай хомхатала ёзилган асарлар, ғоявий саёз фильмлар, томошабинда завқ қўзғатмайдиган саҳна асарлари учраб туради.

Ҳаёт тобора ривожланиб, олға томон бормоқда. Ҳаётдан, турмуш воқеаларидан орқада қолган санъаткор сафдан чиқиб қолаверади, унинг асарларига қизиқиш йўқолади.

Янги, нурафшон жамият қураётган совет кишиларининг воқеаларга бой ҳаётини, илҳомбахш меҳнатини, гўзал маънавий дунёсини ғоявий баркамол, бадиий пишиқ асарларда тараннум этиш, улуғлаш, куйлаш, давримиз қаҳрамонларининг ажойиб фазилатларини ёрқин акс эттириш — ижодий интеллигенциямизнинг жонажон ишидир. Ижодий союзларда чинакам ижодий ишни ҳар тарафлама кучайтириш, давримизга муносиб бадиий пишиқ ва ғоявий юксак асарларни кўпроқ яратиш, ижодкорлар ва айниқса ёш талантлар тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилиш лозим.

Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллигини янги ижодий маҳсулотлар, талабчан халқимизнинг дидига мос адабиёт ва санъат асарлари билан кутиб олайлик!

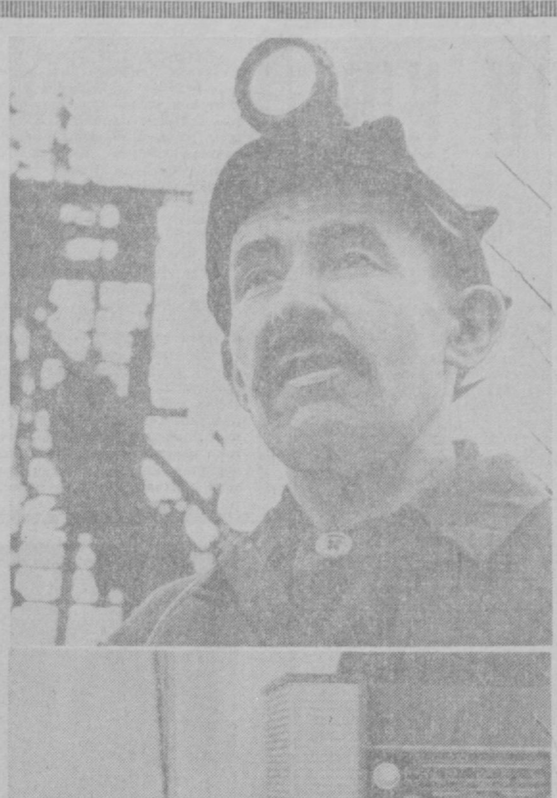

БЕШЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

КОНЧИЛАР САРДОРИ

Турғун Ҳасановни ҳамшаҳарлари яхши танишади. У чорак асрдан бери шахтада меҳнат қилиб келяпти. Кекса кончилар Турғуннинг дастлаб ишга келган кезларини ҳали-ҳали эслаб юришади. Ўшанда у ёшгина йигитча эди. Олдинига кончиларга ёрдамлашиб юрди. Кейин мустаҳкамловчи бўлиб ишлади. Пировардида ўзи ҳам «қора олтин» қазиб чиқаришга киришди. Мана, 25 йилдан бери у бевосита кўмир тайёрлаш билан банд. Ўтган йиллар мобайнида Турғуннинг қўли билан қазиб чиқарилган «қора олтин»ни вагонга юкласангиз ўнлаб, юзлаб составни ташкил этади.

Турғун Ҳасанов меҳнат қилиб, тер тўкиб кам бўлмади. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Партиямизнинг XXIII съезди ишида қатнашишдек шарафга муяссар бўлди. Ҳозирги кунда донгдор кончи меҳнат қилаётган 9-шахта коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқда. Турғун ва унинг дўстлари беш йилликнинг биринчи йилини планга қўшимча равишда 17 минг тоннадан ортиқроқ кўмир қазиб чиқариш билан якунлаган эдилар. Бу йилнинг дастлабки ойи ҳам муваффақиятли якунланмоқда. Бугун-эрта улар январь ойига қўшимча равишда кўмир тайёрлашга киришадилар.

Суратларда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турғун Ҳасанов меҳнат постида. (Пастда) шахтёр Т. Ҳасанов ўғли Мамашариф билан бирга.

Қ. Розиқов фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ЯКДИЛЛИК БИЛАН МАЪҚУЛЛАНМОҚДА

Тошкент область шаҳар ва район партия ташкилотларининг актив йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Бу йиғилишларда коммунистлар КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1966 йил) Пленуми қарорларини муҳокама қилаётирлар.

Урта Чирчиқ район партия активининг КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми якунларига бағишланган йиғилишида Узбекистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов доклад қилди.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

С...алиқ шаҳар партия активининг қатнашчилари Узбекистон КП Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкиннинг докладини тингладилар.

Янгийўл шаҳар партия активининг йиғилишида Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси М. М. Мусахонов доклад қилди.

Оҳангарон шаҳар партия активининг йиғилиши «Горняк» клубида бўлиб ўтди. Бу йиғилишда область партия комитетининг иккинчи секретари А. С. Пономарев доклад қилди.

Юқори Чирчиқ район партия активи йиғилишида область партия комитетининг секретари Н. В. Костриковнинг доклади тингланди.

Областимизнинг Оққўрғон ва Бўка районларида ҳам ана шундай йиғилишлар бўлиб ўтди.

Партия активи йиғилишларининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини, партиямизнинг ленинча йўлини, Марказий Комитет ва Совет ҳукуматининг ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқулладилар. Йиғилишларда қабул қилинган резолюцияларда коммунистлар ва барча меҳнаткашлар ленинчи Марказий Комитет атрофига тағин ҳам мустаҳкам жипслашадилар деб таъкидланади.

ХАРЬКОВ—ТОШКЕНТГА

Харьковлик қардошларимиз Тошкентнинг Муқимий кўчасида яна бир 80 квартирали турар-жой биносини фойдаланишга топширдилар. Ҳадемай бу кўркам квартираларга ҳамшаҳарларимиз кўчиб кириб ҳовли тўйлари ўтказишади. Суратда: харьковлик қўли гул бинокорлардан бир группасини кўриб турибсиз.

В. Сироткин ва
И. Глауберзон
фотоси.

ҲАМЗА МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

26 январда Тошкентда тантанали вазиятда 1966 йилги ишлар учун Ҳамза Ҳакимзода номидаги республика мукофотларини топшириш маросими ўтказилди Республика мукофотлари комитетининг раиси Комил Яшин лауреатларга фахрий мукофотларни топширди.

Мукофотлар ёзувчи Абдулла Қаҳҳорга «Ўтмишдан эртаклар» повести учун, «Зулматдан зиё» операсининг автори композитор Рашид Ҳамраевга, «Ўзбекистон санъати тарихи» монографиясини яратган Г. А. Пугаченкова ва Л. И. Ремпелга топширилди. Лауреатлар орасида Санъат саройи ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биносининг лойиҳасини тузиб, уларни барпо этган архитектор ҳамда инженерларнинг катта бир группаси — В. В. Березин, А. И. Файнлейб, С. М. Сутягин, Д. М. Шуваев, С. Т. Эшонхўжаев, Ю. А. Халдеев, А. А. Асанов, Д. Г. Антман, А. С. Браславский, Э. Ф. Леннешмидтлар бор.

Мукофотланганлар номидан А. Қаҳҳор ва Г. А. Пугаченковалар сўзлаб, ўз ижодий фаолиятларига юксак баҳо берилганлиги учун самимий ташаккур изҳор қилдилар. (ЎзТАГ).

САБЗАВОТЧИЛАРНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

Бу йил Тошкент областининг колхоз ва совхозлари 359 минг тонна сабзавот ва картошка ёки Ўзбекистонда етиштирилаётган бу маҳсулотнинг қарийб ярмини етиштириб беришга қарор қилдилар. Пойтахт области сабзавотчиларининг кенгаши ана шу экинларни етиштиришни янада кўпайтириш вазифасига бағишланди.

Ҳозир Тошкент областидаги 20 хўжаликда қишки сабзавот ҳосили йиғиштириб олинмоқда. Парникларда помидор, пиёз, редиска пишди. Усти ёпиқ жойларда етиштирилаётган сабзавот майдони кенгайтирилди. Ихтисослаштирилган бир қанча колхоз ва совхозларда бундай маҳсулот полиэтилен пленкаси остида етиштирилмоқда. Бундай колхоз ва совхозларда шундай парниклар 78 гектар ёки ўтган йилдагига нисбатан тўрт баравар кўп майдонни эгаллаб турибди. Ихтисослаштирилган комплекс механизация звенолари ташкил қилинди. Бу звеноларнинг бошлиқлари курсларда махсус тайёргарликдан ўтдилар.

Кенгаш қатнашчилари «Қорасув» совхозининг тажрибасини қўллаб-қувватладилар. Бу совхоз коллективи сабзавот тузлаб қўядиган цехлар ташкил қилиб, сабзавот омборларининг шохобчасини анча кенгайтирди. (ЎзТАГ).

Н. В. ПОДГОРНИЙ ИТАЛИЯДА

ТУРИН. 26 январь. ТАСС махсус мухбирлари **А. Красиков** билан **Б. Лукьянов** хабар берадилар: СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний визит программасида Туринда бўлишга ажратилган вақтнинг анча қисмини Италиядаги автомобиль заводлари фирмаси Фиатнинг бу ердаги энг катта заводида ўтказди. Италияда: Турин-Фиат, Фиат-Турин демакдир, дейишади. Бу завод ҳар куни 5 мингтадан кўпроқ енгил автомобиль чиқармоқда. Бу ерда 50 мингдан кўпроқ киши ишлаб турибди.

Совет давлатининг бошлиғи тайёрлаш, пресслаш, механика, кузовлар тайёрлаш каби бир неча бўлимларни ўз ичига олган бутун автомобиль комплексини кўриб чиқди.

Фиат фирмасининг раҳбарлари, ишчилар ва хизматчилар СССР Олий Совети Президиумининг Раисини хурсандлик билан кутиб олишди.

Фиатнинг фахрий президенти профессор Витторио Валлетта, Фиат президенти доктор Жанни Аньелли ва корхона раҳбарлари баланд даражали совет меҳмонини қизғин табрикладилар.

Н. В. Подгорний Фиатнинг ҳурматли меҳмонлари дафтарига имзо чекди. СССР Олий Совети Президиумининг Раисига Фиат фирмаси 1899 йилда ишлаб чиқарган биринчи автомобилнинг кумуш моделини тортиқ қилишди.

* * *

МИЛАН, 27 январь (ТАСС махсус мухбири). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Милandaги «Ла скала» опера театрида Жузеппе Вердининг «Риголетто» операсини тинглади. Театр биносига кираберишда «Ла скала» директори профессор Гирингелли ҳурматли меҳмонни кутиб олди.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ва унга ҳамроҳ бўлиб келган Совет давлат арбоблари ҳукумат ложасига киришганида уларни қарсаклар билан кутиб олдилар. Туризм, спорт ва томошахоналар министри А. Корона ва ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ж. Лупис ложада Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар билан бирга ўтиришди.

Опера бошланишидан олдин Совет Иттифоқи билан Италиянинг давлат гимнлари ижро этилди. «Ла скала» театри Совет ва Италия байроқлари билан безатилган эди.

* * *

МИЛАН, 27 январь. (ТАСС махсус мухбири). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Миланга келганлиги муносабати билан Италия — Совет савдо палатаси Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар шарафига қабул маросими ўтказди.

Палатанинг вице-президенти Марчелло Болдрини қабул маросимида нутқ сўзлаб, СССР билан Италия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди. Биз, деди М. Болдрини, эришилган натижалардан хурсандмиз ва келажакка ишонч билан қараяпмиз, бинобарин бундан буён ҳам савдо-сотиқ алоқалари самарали тарзда кенгайиб боришига аминмиз.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов савдо-сотиқ муносабатларини ривожлантиришдан манфаатдор эканлигини билдирган ҳамма мамлакатлар билан Совет Иттифоқи шундай муносабатларни ривожлантиришга интилаётганлигини таъкидлаб ўтди. Бу гап Совет Иттифоқи билан Италия ўртасида қарор топган муносабатларга ҳам батамом тааллуқлидир деди у. Италия давлат арбоблари билан ўтказган суҳбатларимиз иккала мамлакатнинг савдо-иқтисодий муносабатларини янада кенгайтиришга тайёр эканлигидан далолат бериб турибди.

Халқ контроли АМАЛДА

● Назоратчилар иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун курашда ● „Ленинобод“ колхози халқ контроли группасининг намунали ишлари ● Халқ мулки муқаддас.

ЖОНАЖОН ИШ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг «Республика халқ хўжалигида иқтисод қилиш ва тежамкорликнинг оммавий кўригини ўтказиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ областимиз корхоналари ва қурилишларида, колхоз ва совхозларида, ташкилот ва муассасаларида меҳнат ресурслари ва пул маблағларидан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳаракати тобора кенгайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда область, шаҳар ва район кўрик комиссиялари меҳнаткашлар оммаси ўртасида катта иш олиб бормоқдалар, кўрикнинг мақсад ва вазифаларини тушунтирмоқдалар. Ташкилот ва хўжаликлар, партия, касаба союз, комсомол активлари, халқ контроли органлари раҳбарларининг семинар-кенгашлари бўлиб ўтди.

Меҳнаткашларни иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун курашга сафарбар этиш бевосита корхоналар ва муассасаларнинг ўзида амалга ошмоғи лозим. Шу сабабли шаҳар ва район кўрик комиссиялари партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли органлари ёрдамига таяниб, ишчи-хизматчиларга кўрикнинг мақсад ва вазифалари ҳақида батафсил ахборот бериб боришлари, мутахассислар ёрдами билан моддий, меҳнат ва пул харажатларини камайтириш резервларини ишга солишга қаратилган конкрет тадбирларни амалга оширишлари зарур.

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тасдиқлаган «Ўзбекистон ССР халқ хўжалигида иқтисод қилиш ва тежамкорликнинг оммавий кўриги тўғрисидаги Низом»да бу ишга халқ контроли органларини ҳам кенг жалб этиш зарурлиги кўрсатиб ўтилган. Кўрик комиссиясига партия комитетининг (партия бюросининг) секретари бошчилик қилади, халқ контроли группасининг раиси унинг ўринбосари бўлади. Демак, иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун бошланган оммавий кўрикнинг муваффақиятли ўтишида халқ назоратчиларининг ҳам ҳиссаси беқиёс катта бўлмоғи зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг қарори босилиб чиққанига унча кўп вақт бўлгани йўқ. Бироқ ҳозир жойлардан бу умумхалқ ишига кенг меҳнаткашлар оммаси актив жалб этилаётганлиги ҳақида бирин-кетин хушхабарлар келиб турибди.

Мана мисоллар. Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхозда январь ойи ичида 20 минг тонна металлолом йиғилиб, давлатга топширилган. «Дамачи» совхозида 30 тонна калий ўғити очиқ ҳавода сақланаётганлиги аниқланиб, омборга кўчирилган. Оржоникидзе номли колхозда олти ойдан буён йирик шохли қорамоллар фермасида автопоилкалар ишламаётганлиги, озуқалар ташийдиган ва ҳоналарни тозалайдиган механизмлар бекор турганлиги аниқланган. Ҳозир бу камчиликлар бартараф этилди ҳамда фермада банд бўлган 20 кишидан 13 тасини бошқа участкага ўтказиш имкони туғилди.

Район кўрик комиссияси ишга пухта киришди. Асосий эътибор қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш резервларини излаб топишга қаратилмоқда. Мутахассислар кучига таяниб қолоқ, ҳосилдорлиги паст хўжаликларни илғорлар сафига кўтариш тадбирлари белгиланаяпти.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик ҳаракатига Янгийўл колбаса заводи коллективи ҳам актив қўшилди. Корхонада колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг янги усулига ўтиш учун конкрет тадбирлар ишлаб чиқилган. Ички резервлардан фойдаланиб, қўшимча маблағ ва хомашё ишлатмаган ҳолда пландан ташқари 60 тонна колбаса маҳсулотлари тайёрлашга қарор қилинди. Бу йил маҳсулот таннархи заводда юз минг сўмга арзонлаштирилади. Корхонада белгиланган тадбирлар тўла амалга оширилса, қўшимча равишда 450 минг сўмлик товар маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин.

Янгийўл пойафзал фабрикасида белгиланган тадбирлар диққатга сазовордир. Фабрикада 1214 минг квадрат дециметр чарм-товар иқтисод қилиш кўзда тутилмоқда. Шу ҳисобдан планга қўшимча 11 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарилади.

Бекободдаги В. И. Ленин номли металлургия заводи коллективи ишлаб чиққан бир қатор ташкилий-техникавий тадбирлар ҳам иқтисод қилиш ва тежамкорликка қаратилгандир. Металлургия заводида Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейи кунигача 340 минг киловатт-соат электр қуввати, 530 тонна шартли ёнилғи, янги техника ва технологияни қўлланиш йўли билан 130 минг сўмлик маблағ иқтисод қилиш кўзда тутилмоқда.

Бекобод цемент комбинати халқ контроли группаси аъзоларининг ибратли ишларини тилга олса арзийди. Комбинат халқ контроли группаси яқинда махсус плакат тайёрлади. Унда ҳар жойда, ҳар соҳада иқтисод қилиш мумкинлиги, ана шу иқтисод корхонага қандай фойда бериши конкрет мисоллар асосида тушунарли қилиб ёзиб қўйилган. Бу плакатларни назоратчилар цехларга, участкаларга, бригадаларга тарқатганлар.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик оммавий кўригида кенг меҳнаткашлар оммаси актив иштирок этиши зарур. Бунда айниқса халқ назоратчилари зиммасига кўп ва масъулиятли вазифалар юкланади.

А. ПУТТИЕВ,
область халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

ҒАЙРАТЛИ КИШИЛАР

«Ўзбексельмаш» заводи партия комитети хонасида кўп ҳужжатлар қатори муқовасига «Халқ контроли группалари материаллари» деб ёзиб қўйилган папка ҳам бор. Унда назоратчиларнинг қилаётган ишлари батафсил қайд қилиб борилади. Папка ичидаги ҳужжатларни кўздан кечирар экансиз, корхона халқ назоратчиларининг шу кеча-кундуздаги фаолияти кўз олдингизда тўла намоён бўлади.

Мана, бир даста қоғоз. Бирини олиб ўқиб кўрамиз. Назоратчилар Ф. Исмоилов ва Е. Краснов ўртоқлар парткомга 8-қуюв цехи обрубка участкасида икки ўринли бир неча станокда биттадан одам ишлаётганлигини маълум қилишибди. Улар ҳар бир станок смена мобайнида ярим қувватини йўқотаётганлиги, агар бўш жойларга ишчи қўйилса, шу участкада меҳнат унумдорлиги ортиб, деталлар ишлаб чиқариш ҳажми икки баравар ўсиши мумкинлигини ёзишган. Текширишда маълум бўлдики, цех маъмурияти бу ҳолни кўра билатуриб зарур тадбир белгиламаган. Партия комитети назоратчиларнинг сигнали асосида бу масалани муҳокама қилиб, тегишли тадбир белгилаган. Ҳозир станокларда иккитадан киши ишламоқда. Деталлар ишлаб чиқариш анча кўпайди.

Ўртоқ В. Агулов раҳбарлик қилаётган халқ контроли группаси заводда тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун кураш жонкуяри бўлмоқда. Папкада группанинг электр-қуввати, кўмир, буғ, газни исроф қилиш сабаблари ҳақидаги акти ҳам сақланаётган экан. Бу ҳужжатда газ печлари бўлар-бўлмасга ишлатилаверганлиги сабабли темирчилик-пресслаш цехида анча-мунча ёнилғи исроф қилинишига йўл қўйилганлиги баён этилган. Ҳисоблаб кўрилса, олти ой ичида цехда 31 тонна шартли ёнилғи ортиқча сарфланган. Шунингдек 1, 3, 5, 8, 11-цехларда ҳам иссиқлик энергиясини тежашга бефарқ қаралган.

3-цехнинг термик участкасида биринчи сменада бир термист ишларди. Бироқ учала генератор ҳам баравар ишлатилар, демак иккитаси беҳуда ҳаракат қиларди. Шу йўл билан минг-минг сўмлик давлат маблағи кўкка совурилган. Назоратчилар мавжуд аҳволни чуқур ўрганиб, бу ҳақда партия комитетига ўз фикр-мулоҳазаларини тавсия этганларидан кейин корхона маъмурияти махсус буйруқ чиқарди. Унда ёнилғини тежашга қаратилган қатор тадбирлар белгиланган эди. Бу тадбир яхши самаралар берди. Текшириш ўтказилиб, мавжуд камчиликлар бартараф этилгандан кейин ўтган давр ичида 50 минг сўмлик газ ва электр қуввати тежаб қолинди.

Ўтган йилнинг охирларига келиб биринчи цех оқсай бошлади. Айрим зарур деталларни керагича етказиб беролмай қолди. Мавжуд токарлик станоклари кўп миқдорда ана шундай деталлар ишлаб чиқаришга ожизлик қилиб қолган эди. Эски станокларни юқори унумли, янги автомат станоклар билан алмаштириш зарур эди. Бироқ бу иш пайсалга солиб келинар, ҳеч ким зиммасига олмасди. Шунда халқ назоратчилари бонг уришди. Ёш коммунист инженер-конструктор С. Н. Ерохин бошлиқ янги техника ва механизацияни жорий этиш комиссияси аъзолари бу ишнинг уддасидан чиқдилар. Токарлик станокларини резьба қирқувчи ярим автомат станоклар билан алмаштириш ҳисобига 5 минг сўмлик маблағ иқтисод қилинди. Фақат шугина эмас, меҳнат сарфиёти ҳам камайди, резьба қирқиш участкасида унумдорлик икки баравар ортди. Асбоблар, электр қуввати тежалмоқда.

Ҳозир заводда 12 та халқ контроли группаси фаол иш олиб бормоқда. Бу группаларга 278 назоратчи жалб этилган. Ана шу катта куч завод маъмурияти ва партия комитетига коллектив олдида турган ғоят муҳим масалаларни ҳал этишда яқиндан ёрдам бермоқда.

С. МУСАХУЖАЕВ.

Кекса коммунист А. Покровенко чорак асрдан буён Тошкент экскаватор заводида меҳнат қилади. У шогирдликдан старший мастер даражасига кўтарилди. Корхона ветерани халқ контроли постининг аъзоси сифатида жамоатчилик ишларида актив қатнашмоқда. Суратда: ўртоқ А. Покровенко.
М. Нуриддинов фотоси.

Кўмакдош

Кенгашли тўн тор келмас, деб шуни айтадилар-да. Халқ назоратчилари ҳар бир ишни кўпчилик билан маслаҳатлашиб, олдиндан пухта ўйланиб тузилган ва колхоз партия комитети томонидан тасдиқланган план асосида олиб бораётганликлари туфайли ҳам ўз ишларида яхши натижаларга эришмоқдалар.

Халқ контроли группасининг 11 аъзоси бор. Шунингдек жойларда 8 та пост ташкил этилган бўлиб, бу постларда 24 киши иш олиб боради. Т. Миравитов, Т. Дадажонов, Р. Шодиев ўртоқлар, айниқса, жонкуярлик кўрсатиб бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Уларнинг сезгирлиги ва жонкуярлиги туфайли кўпгина камчиликларнинг олди олинди.

Ер ҳайдаш пайти эди. Халқ назоратчилари шудгорлашнинг сифатини текширишга аҳд қилдилар. Топкан Миравитов ўз ёнига мутахассисларни олиб, эринмай дала айланди. Натижада ярим гектарга яқин майдон сифатсиз шудгор қилинганлигини аниқладилар. Тракторчини топиб, уни қаттиқ уялтиришди. Сифатсиз қилинган иш учун сарф бўлган ортиқча меҳнат харажати унинг ҳисобидан ундириб олинди. Бу масала механизаторлар ўртасида муҳокама қилинди. Ўз ишига масъулиятсизлик билан қараган тракторчининг бу камчилигидан хабардор бўлган бошқа тракторчилар ўзларига тегишли хулоса чиқариб олдилар.

Колхозда бошқа тармоқлар қатори сабзавотчилик ҳам ривож топмоқда. Кузда ҳар гектаридан 60 тоннадан помидор, 120 центнердан картошка йиғиб олинди. Бунда ҳам халқ наназоратчилари С. Эшматов, Фатхутдинов, Қурбонова сингари ўртоқларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Узумчилик — колхоз хўжалигининг етакчи тармоқларидан ҳисобланади. Ўтган йил токзорларда ҳосил мўл бўлди. Ҳосил йиғиб олингач, келгуси йилга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Бу ишнинг сифатли ўтишини таъминлаш ҳам назоратчилар зиммасига юклатилди. Иккита бригада ва битта звенода вақтинчалик назорат постлари тузилди. Пост аъзолари токни кесиш ва кўмиш ишларини кузатиб бордилар. Натижада бу иш ғоят уюшқоқлик билан ва сифатли ўтказилди.

Халқ назоратчилари бригадаларда, автотрактор паркида меҳнатнинг ташкил этилиши, трактор ва автомобиллардан фойдаланишни тўғри йўлга қўйиш масалалари билан ҳам қизиқадилар. Улар автомашиналардан қандай фойдаланилаётганлигини текширар эканлар, айрим шоферлар кечалари ўзларига бериб қўйилган машиналарни гаражга олиб кирмасдан, шахсий мақсадларда фойдаланаётганликларини ҳам аниқладилар. Бу ҳақда колхоз правлениесига ахборот берилди. К. Дадажонов, И. Ўсганов сингари ўзбошимча шоферларнинг хатти-ҳаракатлари шоферлар ўртасида кенг муҳокама қилинди.

— Бир йил давомида,— дейди Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинобод» колхози халқ контроли группасининг раиси ўртоқ С. Эшматов,— ҳаммаси бўлиб 17 та текшириш ўтказдик. Ҳозирги кунда назоратчиларимиз чорва қишловининг қандай бораётганлигини кўрикдан ўтказмоқдалар. Партия комитети ишимизга яқиндан ёрдам бериб турибди.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.
Юқори Чирчиқ районидаги «Суръат» газетасининг редактори.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

КОРХОНА МАРКАСИНИ ҚАДРЛАНГ

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати маҳсулотлари Иттифоқимиздаги жуда кўп корхоналарга юборилади. Комбинат йилдан-йилга ишлаб чиқариш қувватини оширмоқда, маҳсулот тайёрлаш ҳажмини кўпайтирмоқда. Аммо сифат масаласи кўнгилдагидек эмас. Комбинатга Москвадаги «Электросталь» заводи ва бошқа жойлардан сифатсиз маҳсулот етказиб берилаётганлиги ҳақида шикоят келди.

Яқинда область халқ контроли комитети комбинат фаолиятини чуқур ўрганди. Маълум бўлишича, бу корхонада кейинги вақтларда брак кўпайиб кетган. Шу туфайли истеъмолчилардан қайтиб келаётган брак маҳсулотларга катта-катта маблағлар штраф тариқасида тўланган. Директор В. Х. Ҳайдаров ва бош инженер Н. Н. Сергеев ўртоқлар ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан ўз вақтида етарли чора кўрмаганлар. Ишлаб чиқаришда давлат интизоми бирмунча бўшашиб кетган. Натижада давлатга катта зиён етказилмоқда. Шу сабабли корхона раҳбарларига нисбатан қаттиқ жазо чораси қўлланиш мумкин эди. Лекин улар текшириш пайтида аниқланган камчиликларни бартараф этиш, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган шошилинч чораларни кўрдилар. Бу масала комбинат коллективи ўртасида қизғин муҳокама қилинди.

Корхонада маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар белгиланди. Бу тадбирларнинг кўпчилиги ҳозирдаёқ ишлаб чиқаришга жорий қилинган. Иккита печь реконструкция қилиниб, ишга туширилди. СССР рангли металлургия министрлиги ва «Союзтвердосплав» тресги комбинатга бир группа мутахассисларни юборди. Бир неча янги асбоблар ўрнатилди. Ана шу тадбирлар ҳозирдаёқ ўз самарасини кўрсата бошлади. Сўнгги ойлар ичида маҳсулот сифати яхшилана бошлади.

Москвадаги «Электросталь» заводига сифатсиз маҳсулот юборган айбдор шахсларга нисбатан маъмурий чора кўрилди. Комитет мавжуд камчиликларни тезда бартараф этиш юзасидан шошилинч тадбир-чоралар кўрилганлиги ҳақида корхона директори В. Х Ҳайдаровнинг ахборотини эътиборга олди.

ҚУЗБЎЯМАЧИЛИК — ЖИНОЯТ

Область халқ контроли комитети яқинда Бўка пахта тозалаш заводида моддий бойликни рўйхатга олиш аҳволини ўрганиб чиқди. Текширишдан шу нарса маълум бўлдики, заводда (директори Д. А. Расулев, бош бухгалтер вазифасини бажарувчи А. А. Титов) бу соҳада кўзбўямачиликка йўл қўйганлар. Заводда моддий ресурслар запасига эга бўлиш мақсадида айрим мулкларни 1967 йил статистика ҳисоботига киритмаганлар.

1967 йилнинг 1 январигача умумий қиймати 5800 сўмлик тўққиз хил мулк ҳисобга кирмай қолган. Бу буюмлар орасида юк автомобиллари ва тракторларнинг шиналари, қайишлар ва бошқа камёб буюмлар бор. 1050 сўмлик 13 та янги автомобиль шинаси, 808 сўмлик 10 та янги трактор шинаси, 2446 сўмлик 1936 та янги қайиш рўйхатга киритилмай қолган.

Нима сабабдан шундай қилинган! Корхонада моддий бойликларни рўйхатга олишдек муҳим ишга ўтакетган даражада масъулиятсизлик билан қараганлар. Натижада сунъий равишда каттагина маблағ завод оборотидан чиқиб қолган.

Комитет яқинда бўлиб ўтган ўз мажлисида Бўка пахта тозалаш заводидаги ана шу тартибсизликларни қаттиқ муҳокама қилди. Завод директори корхонадаги рўйхатга кирмай қолган мулк сонини область статистика бошқармаси ҳамда «Заготхлопколуб» трестига маълум қилганлиги ва рўйхатга киритганлигини айтди. Заводда моддий бойликларни рўйхатга олиш ишини сифатсиз ўтказган айбдор шахсларга маъмурият буйруғи билан қаттиқ чора кўрилган. Комитет корхона директорининг бу сўзларини инобатга олди.

Мавжуд моддий бойликни статистика ҳисоботига киритмай давлатни алдаб, кўзбўямачиликка йўл қўйганлиги учун корхона раҳбарлари қаттиқ жазоланишлари зарур эди. Аммо ўз вақтида хато тузатилганлиги, бундан кейин ана шундай камчиликларга йўл қўйилмаслиги ҳақида директор берган ваъда эътиборга олиниб, огоҳлантириш билан чекланилди.

АКТИВ ЖАМОАТЧИ

Машғулотлар тугагач, ошхонага йўл олдик. У ерга киришимиз билан қўли гул пазандалар томонидан тайёрланган тотли таомларнинг ҳиди димоққа урилди. Тушки пайт бўлгани учун бу ерда одамлар гавжум эди.

Бир қаноти очиқ дераза ёнида оқ халат кийиб олган ўрта ёшлардаги икки киши зални кўздан кечирмоқда. Ўртадаги столлардан бирининг атрофида эса, яна бир оқ халатли киши хўрандалар билан қизғин баҳслашмоқда:

— Овқат сизларга ёқдими, яхши тайёрланибдими? Ошхона хизмати ҳақида қандай мулоҳазаларингиз бор?..

Булар тўқимачилик комбинатининг старший мастери Илья Ильич Голберг бошчилигидаги область касаба союзлари советининг жамоатчи контроль комиссияси аъзолари эди.

Турли касб эгаларидан ташкил топган бу комиссия эл мулкини кўз қорачиғидай сақлаш, савдо шохобчаларида аҳолига хизмат қилишни намунали йўлга қўйишда муносиб иш олиб бормоқда. Улар ўзларининг бўш вақтларида ишчи ва студентларнинг ошхоналарига, савдо базаларига бориб, уларнинг фаолиятини ўрганадилар. Камчиликларни очиш билангина кифояланиб қолмасдан, уларни бартараф қилишда йўл-йўриқ, маслаҳатлар берадилар.

Кейинги кунларда комиссия ишчи ва студентлар ошхоналарида овқатларнинг хилини кўпайтириш, нархини арзонлаштириш масаласи билан астойдил шуғулланмоқда. Комиссия аъзолари бу хусусдаги ўз таклиф ва мулоҳазаларини ошхона раҳбарларига айтдилар. Техника янгиликларини жорий этиш ва ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулини кенгроқ йўлга қўйиш муҳим эканлигини қайд қилдилар.

Ю. МИРЗАМАҲМУДОВ,
ТошДУ касаба союз ташкилотининг раиси.

ХАЛФАНАГА ХИЁНАТ

Қўйлиққа кетаверишдаги Оқ дарё деб аталган массивда ҳар бирида 48 хонадон истиқомат қиладиган ўнта уй, битта ёшлар ётоқхонаси бор. Бу уйларда 3 ташкилот: «Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш тресги, санитария-техника ускуналари ва «Подъёмник» заводларининг ишчи-хизматчилари яшашади.

Қиш бошланиб, совуқ изғиринлар елганда ҳар уч ташкилот раҳбарлари бир ерга тўпланиб уйларни иситиш масаласини муҳокама қилишди.

— Шошилинч чора кўриш керак, — дейишди «Подъёмник» заводининг раҳбарлари.

— Ҳа, бўлмаса балога қоламиз, — қўшиб қўйди санитария-техника ускуналари заводининг директори М. Пармонов.

— Менда ажойиб таклиф бор, — деб қолди 3-қурилиш тресги бошқарувчиси Л. Пикман кўрсаткич бармоғини чеккасига қадаб.

— Хўш, хўш эшитайлик, — дейишди бошқа раҳбарлар баравари га.

— Халфана қиламиз.

— Халфанангиз нимаси?

— Уччовимиз қозонхонани вақтинча кенгайтирамиз, биримиз кўмир берамиз, биримиз кочегар қўямиз, вассалом.

Бошлиқларга бу таклиф ёғдек ёқиб тушди. Ахир, қўпдан қуён кочиб қутилмайди дейишади-ку.

Шундай қилиб, 3-қурилиш трестига қарашли 23-бошқарма қўшимча иккита печь қурадиган бўлди. Санитария-техника ускуналари заводи ўз зиммасига қозонхонани ишлатиб туриш мажбуриятини олди, «Подъёмник» заводи эса печларни кўмир билан таъминлаб туришга сўз берди.

Бироқ халфана иштирокчилари ҳалол бўлишмади. Ҳар ким ўз улушини қўшишда ғирромлик қилди. 3-қурилиш тресги печни сифатсиз — тутун тортмайдиган қилиб қурди. «Подъёмник» заводи ёнмайдиган кўмир етказиб берди. Вақтинча қурилган қозонхонани ишлатиш учун мутахассис ажратилмади. Натижада халфана барбод бўлди. Аёзли қиш кунларида ҳам хонадонлар совуқлигича қолаверди.

Бу уйларда истиқомат қилувчилар тегишли ташкилотларга ариза билан мурожаат қилдилар. Текшириш бошланди.

— Нега печни ёқмайсиз?
— Кўмир ёмон.
— Нега ёмон кўмир берасиз?
— Печ тортмайди.
— Нега печь ишламайди?
— Ишлата олишмаяпти.

Қачон комиссия келса, ана шу қабилда савол-жавоб бўлаверади. Якун битта — уйлар совуқ. Яна кишилар шикоят ёзишади. Янги-янги комиссиялар келаверади. Бу машмаша ноябрь ойидан бери давом этмоқда.

Биз куздан бери ёзилган шикоятларни текшириш учун қанча кишиларнинг вақти бекор кетганлиги, қанча оилаларнинг асаби бузилганлигини ҳисоблаб чиқа олмаймиз, албатта. Лекин халфанахўр раҳбарларнинг асаби жойида. Чунки уларнинг квартиралари иссиқ. Бўлмаса, аллақачон шу кичик печни тузатиб, уйларни иситган бўлишмасмиди!

Куни кеча «Главташкентстрой» халқ контроли комитети ўзининг кўчма мажлисини худди ана шу объектда ўтказди. Йиғилишда ҳар уч ташкилот раҳбарлари ўртасида яна «отишма» бошланди. Лекин, бу гал «отишма» узоққа чўзилмади. Халқ контроли комитети масалани кўндаланг қўйди. Айбдорларга қаттиқ ҳайфсан берилди. Узоғи билан беш кунда уйларни иситиш вазифаси юклатилди. Бу топшириқ бажарилмаса, уларга қаттиқроқ жазо кўрилади.

Ш. ҚОСИМОВ,
«Главташкентстрой» халқ контроли комитетининг аъзоси.

ФОТОАЙБНОМА

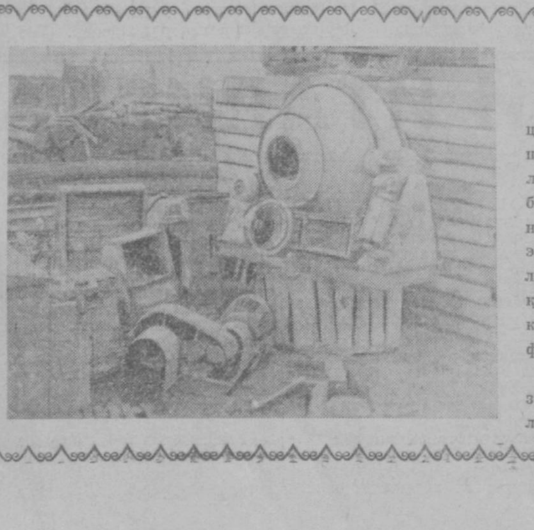

Бу суратлар Қизил Тўқимачи станциясида олинган. Сиз кўриб турган ана шу бинокорлик материаллари 153-қурилиш трестининг юк тушириш базасида бир неча йилдан буён ётибди. Давлатнинг неча-неча минглаб сўмлик маблағи эвазига келган бу қимматбаҳо материаллар жазирама ёз кунларида ҳам, ёмғир, қорли қишда ҳам очиқ ҳавода қолиб келмоқда. Ҳозир бу буюмлар бутунлай фойдаланишга яроқсиз бўлиб қолган.

База мудири В. С. Элкин ва Чилонзор райони қурилишларини материаллар билан таъминловчи вакил Раҳимов ўртоқлар деярли ҳар куни шу ерда бўлишади. Аммо юкларни ташиб кетишни хаёлларига ҳам келтиришмайди. Афтидан улар «Бизга нима, кетса давлатнинг пули кетаяптида» қабилида иш тутаётганга ўхшайдилар.

Халқимизнинг меҳнати пешона тери билан бунёдга келган ана шу моддий бойликни исроф қилган, давлат маблағини шамолга учирган айбдор шахсларни қилмишларига яраша жазолаш вақти келмадимикин?

А. Усмонов фотолари.

ЖЎШҚИН ИЖОДИМИЗ СЕНГА, ОКТЯБРЬ

ЎЗБЕКИСТОН ИЖОДИЙ СОЮЗЛАРИНИНГ БИРЛАШГАН ПЛЕНУМИДАН

Мамлакатимизнинг кўп миллионли аҳил оиласи барча прогрессив инсоният билан биргаликда жаҳоншумул тарихий санани — дунёда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлати туғилган куннинг 50 йиллигини нишонлайдиган улуғ кун яқинлашиб келмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ярим асрлик қисқа даврда инсон фаолиятининг ҳамма соҳаларида совет халқи эришган жуда катта муваффақият ва ғалабаларнинг кўриги бўлган Октябрь юбилейини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқдалар.

Заводлар ва далаларнинг меҳнатчилари тайёрлаётган совғалар орасида пахта билан пўлат, кўмир билан нефть, янги уйлар ва каналлар бор. Ўз ижодининг энг яхши маҳсулларини — шеър ва операсини, роман ва симфониясини, кинофильми ва спектаклини Октябрга бағишлаётган республика бадиий зиёлилари пахтакор ва бинокорнинг, пўлат эритувчи ва ирригаторнинг, боғбон ва олимнинг қаҳрамонона меҳнати билан чамбарчас боғланганлар.

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарори асосида Ўзбекистон адабиёт ва санъат ходимларининг вазифалари ҳақида республика ижодий союзларининг 26 январда ўтказилган бирлашган пленумида атрофлича гаплашиб олинди.

Пленумда сўзга чиққанларнинг ҳаммаси улуғ даврга муносиб асарлар яратиш, совет кишисининг бутун маънавий улуғворлигини кўрсатиб бериш, кунларимизнинг қаҳрамонлик нашъасини, уларнинг асло сўнмас шуҳратини акс эттириш кераклигини уқтириб ўтдилар.

Республика Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Комил Яшин ёзувчилар, шоирлар, драматургларнинг иши тўғрисида гапириб берди.

Ўзбекистон адиблари Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига яратган ва яратаётган асарларига золимларга қарши курашга кўтарилган, Октябрь ғалабаларини сақлаб қолган, сайёралар орасида сафар қилишга кемаларни жўнатаётган совет кишисини — курашчини шуҳратлаш, мамлакатимиз Коммунистик партиясини шарафлашни асосий мавзу қилиб олмоқдалар.

Ойбек ўзининг «Болалик» ва Абдулла Қаҳҳор «Ўтмишдан эртаклар» номли асарларини тарихий революцион мавзуга бағишладилар. Бу асарлар Ҳамза номидаги республика мукофоти билан тақдирланди. М. Исмоилийнинг «Фарғона тонг отгунча», Х. Нуъмон билан А. Шораҳмедовнинг «Ота» романлари, Мирмуҳсиннинг «Широқ» поэмаси, М. Шевердиннинг «Чўлдаги соялар» ва А. Удаловнинг «Сабр косаси» романлари, А. Ивановнинг «Сиймода ифодаланган замон» поэмаси ҳам шу мавзуни тараннум этади. Мана шу адабий асарлар саҳифасида революциянинг, граждан уруши йилларининг афсонавий қаҳрамонлиги гавдаланмоқда.

Замонамизнинг актуал темаларидан бирини — қишлоқ хўжалигини социалистик негизда ўзгартиришни, колхоз қишлоғи турмушини акс эттирган асарлар кенг кўпчиликка танилди. Ш. Рашидовнинг «Ғолиблар» ва «Бўрондан кучли», Х. Ғуломнинг «Мирзачўл», С. Аҳмаднинг «Уфқ» асарлари, П. Қодировнинг «Яхши одамлар» повести шулар жумласидан бўлиб, бу асарларда дала меҳнатчиларининг, раҳбар коммунистларнинг, замонавий ёшларнинг образлари яратилган.

Юбилей арафасидаги йилларда Ўзбекистон адабиёти ишчилар синфи ҳаётидан олинган асарлар билан бойиди. Асқад Мухторнинг «Туғилиш», Иброҳим Раҳимнинг «Тақдир» романлари, Ҳаким Назирнинг «Ёнар дарё» повести ва бошқа китоблар ишчиларнинг меҳнатини тараннум этади.

Ватан уруши йилларида фронтда ва мамлакат ичкарисида совет кишиси кўрсатган шижоат ёзувчиларни тўлқинлантирмоқда. Бу ҳақда Шуҳрат, М. Муҳамедов, Адҳам Раҳмат, О. Сидельников, В. Карпов, Э. Арбенов китоблар ёзишди.

Кенг ва чуқур ривожланиб бораётган поэзия ҳозирги замоннинг энг хилма хил масалалари устида китобхонлар билан гаплашмоқда, унинг баъзи асарларида воқеликнинг моҳиятини лирик — фалсафий жиҳатдан очиб беришга ҳаракат қилинмоқда. Ғафур Ғулом, Зулфиянинг шеър тўпламлари, Миртемирнинг В. И. Ленин тўғрисидаги поэмаси, Э. Воҳидовнинг «Гулхан» поэмаси шулар жумласидандир.

Ҳозирги замон мавзуи Қорақалпоғистон ёзувчиларининг ижодида ҳам етакчи ўрин олиб турганини автоном республика ёзувчилари союзи правлениесининг раиси И. Юсупов пленум қатнашчиларига ҳикоя қилиб берди. Бу мавзу халқ оқини С. Нурумбетовнинг «Қардошлар достонида», Т. Каипбергановнинг «Қорақалпоқ қизи» романи, Ж. Оймирзаевнинг «Етим қалби» повести ва бошқа кўпгина асарлар саҳифаларида ўз ифодасини топди.

Қорақалпоғистон ёзувчилар ташкилотининг юбилей планларида бадиий таржимага катта ўрин берилган. Жонриднинг асари, шунингдек, қардош республикалар шоирлари ва ёзувчиларининг асарлари қорақалпоқ тилида нашр этилади. Мана шунинг ўзи ҳам турли тилдаги адабиётларни бирбирига мустаҳкам боғлаб, Совет Иттифоқи халқларининг жарангдор санъатини вужудга келтираётган халқлар дўстлиги кўринишларидан биридир.

Қардош маданиятлар ва адабиётлар бир-бирини бойитаётганлиги, бу эса, совет халқлари дўстлигининг натижаси эканлиги ҳақида фалсафа фанлари доктори В. Зоҳидов ўз нутқида гапириб ўтди. Бу дўстликнинг поёни йўқ. Унинг гуллари барча совет кишиларининг куч ва ғайрати билан гулистонга айлантирилаётган Мирзачўлда яшнаб турибди, унинг гуллари Тошкент қурилишларида хушбўй ҳид сочмоқда, унинг туҳфалари Қорақум каналининг ҳаётбахш сувида кўриниб турибди. Мана шунинг ўзи воқелигимиз тўғрисида, замондошимиз ҳақида асар яратаётган ижодкор ходим учун муносиб намунадир.

Янги драма асарларининг қаҳрамони бўлиб қолган замондошимиз театрда ҳам етакчи ўрин олмоқда.

Юбилей йили, — деди ўзининг докладида Ўзбекистон театр жамияти правлениесининг раиси О. Хўжаев, — кучларимизнинг чинакам кўригига айлантирилиши лозим. Бу кўрик кўп миллатли совет санъатининг ривожланишига асос бўлаётган принципларнинг — партиявийлик, коммунистик ғоявийлик, халқчиллик, интернационализм принципларининг улуғворлигини яна бир марта яққол намойиш қилади.

Ҳозир Ўзбекистон бадиий коллективлари юбилей спектаклларини тайёрламоқдалар, бу спектаклларнинг энг яхшиларини улар профессионал театрларнинг республика кўригида кўрсатадилар. Шу йилнинг март ойида эса, бутун мамлакат VI халқаро театр кунини кенг нишонлайди. Халқаро театр кунида ўзбек театр санъати ҳам 50 йил ичида эришган муваффақиятларини намойиш қилади. Колхозларда, қурилишларда, заводлар ва фабрикаларнинг цехларида саҳна усталари билан ижодий учрашувлар ўтказилади.

Шу кунларда республикада ҳаваскорлик санъати фестивалига катта тайёргарлик олиб борилмоқда. Ҳаваскор артистларнинг бу байрамига саҳна усталари ҳам қўшилмоқдалар. Улар халқ театрларининг спектаклларини қўйишда, концерт программаларини тузишда ўз маҳоратлари ва истеъдодлари билан ёрдам кўрсатадилар.

Хўш, томошабинлар республика театрларининг саҳналарида нималарни кўрадилар? Бу саволга Ўзбекистон ССР Маданият министри З. Раҳимбобоева ўз нутқида жавоб бериб ўтди.

Ўзбекистон театрлари 125 та пьесани кўрсатади. Булар — драма, комедия, опера, балетлардан иборатдир. Улар орасида К. Яшиннинг революция йўлбошчиси В. И. Ленин образини яратган «Йўлчи юлдуз» пьесасининг янги варианти, О. Уйғуннинг «Гирдоб», «Парвона», «Парвоз» пьесалари, С. Азимовнинг «Қонли сароб» пьесаси, Шукруллонинг «Табассум ўғриси» пьесаси, С. Абдулланинг «Гул ва Наврўз», Туроб Тўланинг «Қари қиз», З. Фатхуллиннинг «Эшматнинг тақдири», Ҳамид Ғуломнинг «Дил кўзгуси» ва бошқа ёзувчиларнинг пьесалари бор. Юбилей йили репертуарида рус совет ва жаҳон классикларининг, жумладан Горький, Шолохов, Фурманов, Треневнинг асарлари катта ўрин олган.

Театрларимиздан Алишер Навоий номидаги опера ва балет театрининг репертуарини кўрсатиб ўтайлик. Бу йил бу театр коллективи Р. Ҳамроевнинг «Зулматдан зиё», И. Ҳамроевнинг «Ойжамол», А. Берлиннинг «Тўй кунида» операларини, А. Хачатуряннинг «Спартак», А. Козловскийнинг «Нурхон», Л. Фейгиннинг «Қирқ қиз» балетларини кўрсатмоқчи. Театр Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллигига атаб Р. Глиэр билан Т. Содиқовнинг «Лайли ва Мажнун» операсини кўрсатади. Ўзбекистон композиторлари Улуғ Октябрь юбилейига ўн еттита опера ва балет тайёрламоқдалар, — деди республика композиторлар союзи правлениесининг раиси А. Жабборов пленумда қилган докладида.

Шу союзнинг яқинда бўлиб ўтган пленуми композиторлар тайёрлаб қўйган туҳфаларнинг кўриги бўлди. Театрларда, концерт залларида, саноат корхоналари ва колхозларнинг маданият саройлари ва маданият уйларида бутун бир ҳафта давомида музика янграб турди. М. Ашрафийнинг «Суронли кунларда» деган вокаль-симфоник поэмасига, С. Бобоевнинг янги кантатасига, З. Тўйчиеванинг «Қалб садоси» деган вокаль симфоник туркумига, Б. Зейдманнинг «Кураш қўшиғи» симфониясига, С. Жалилнинг «Тошкент манзаралари» симфоник сюитасига тинговчилар юксак баҳо бердилар. И. Акбаров, В. Мейннинг янги камер асарлари, Ф. Назаровнинг увертюраси, И. Ҳамроев, Ш. Рамазонов, Қ. Раҳимов, Д. Зокиров ва бошқаларнинг қўшиқлари ҳамда кўпгина янги асарлари тақдирланди ва маъқулланди.

Аммо, деди докладчи, оммавий қўшиқ, эстрада ва рақс музикаси жанрлари бизни бир мунча ташвишлантирмоқда. Бу соҳада яратилган асарлар жуда кам.

Композиторларнинг ижоди ижрочилик санъатига ва артистларнинг профессионал маҳорат даражасига ҳам боғлиқ. Тошкент давлат консерваториясининг ректори композитор Х. Раҳимов ўз нутқида шу тўғрида гапириб, музикачи кадрлар тайёрлаш масаласига тўхталиб ўтди.

Республика рассомлари Октябрь шарафига яратган ва яратаётган энг яхши асарларнинг яхшилари ватанга, совет кишисига муҳаббат руҳи билан суғорилган. Улкамизнинг ўзгарган жамоли куйчиси СССР халқ рассоми Ў. Тансиқбоев чизган ва замондошимиз тўғрисида ҳикоя қилиб бераётган асарларида мана шу муҳаббат кўриниб турибди. Ўзбекистон рассомлар союзи правлениесининг раиси Р. Аҳмедов сураткашлар ва ҳайкалтарошларнинг ишлари тўғрисида гапириб берди.

Сураткашлар, ҳайкалтарошлар, амалий санъат усталари виставкаларга тайёрлаётган асарлар турли мавзуларни ифодалаб беради. Уларнинг асарларида Октябрь ва Шарқ халқларининг озод қилиниши акс эттирилади, индустриал давлат ва «оқ олтин» республикаси бўлган Ўзбекистон тўғрисида ҳикоя қилиб берилади, мутафаккир, бунёдкор, ижодкор совет кишиси куйланади.

Санъатшунослик фанлари доктори Л. И. Ремпель сўзга чиқиб, республика виставкаси «Революция музикаси ва турмуш поэзияси» деган шиор остида ўтсин деб таклиф қилди. Виставка жюрисида, деди нотиқ, ижодий союзларнинг вакиллари, ишчилар ва колхоз жамоатчилиги ҳам ўрин олсин. Бу виставкада жимжитлик ҳукмрон бўлмасин, балки юракни қитиқлайдиган музика янграб турсин, виставка залларида шоирлар ўз шеърларини ўқиб берсинлар, рассомлар эса ўз асарлари олдида туриб томошабин билан гурунглашсинлар.

Тез орада бутун Ўзбекистон бўйлаб бадиий виставкалар саёҳатга чиқади. Бундай кўчма виставкалар ўттизтага етказилади. Бу виставкаларда профессионал рассомларнинг асарлари билан бир қаторда ҳаваскор рассомларнинг асарлари, болалар чизган суратлар ҳам кўргазмага қўйилади.

Яқинда рассомлар союзи Октябрь 50 йиллиги шарафига бошланган ишларни якунловчи ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарликни бошлаб берувчи янги конкурс эълон қилди.

Рассомларимиз ўзбек тасвирий санъатининг традицияларидан, унинг бой нақшларидан, халқ ҳаётининг ўзига хос хусусиятларидан ҳали ҳам кам фойдаланмоқдалар. Мана шу қолоқликни тугатиш рассомлар союзи олдида турган вазифалардан биридир.

Рассомнинг ижоди фақат виставка залларида, музейларда, хонадонлардагина эмас, балки шунингдек кўчаларда, хиёбонларда, майдонларда ҳам намойиш қилинади. Кишиларни эстетик тарбиялаш кўп жиҳатдан мана шу монументал санъат асарларига боғлиқдир. Санъатшунос А. Умаров пленум иштирокчилари билан санъатнинг мана шу тури ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашди. Кейинги вақтларда бизнинг шаҳар ва қишлоқларимиз Тошкентдаги 14 комиссар хотирасига ўрнатилган ҳайкал, Шоҳимардонда Ҳамза ва Қизил гвардиячилар хотирасига ўрнатилган ёдгорликлар каби ажойиб асарлар билан безанди. Лекин баъзан бадиий жиҳатдан кўримсиз ва бўш ёдгорликлар ҳам учраб туради.

Кўчалар ва майдонларни бадиий ижод машъали қуёш нурлари сингари ёритиб турган шаҳарлар барпо этиш — рассомларимиз ва ҳайкалтарошларимизнинг олийжаноб ишидир.

Ўзбекистон архитекторлари улуғ давримизга муносиб шаҳарлар ва қишлоқлар барпо этишга интилмоқдалар. Кейинги вақтларда Ўзбекистонда ҳозирги замон шаҳар қурилиши талабларига муносиб бўлган жуда кўп бинолар қад кўтарди. Республика архитекторлар союзининг раиси А. Бобохонов ўз докладида шу ҳақда гапирди. Бундай муҳташам бинолар орасида Санъат саройини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биносини кўрсатиб ўтиш мумкин. Бу гўзал биноларнинг ижодкорлари Ҳамза номидаги мукофотга сазовор бўлдилар.

Тошкент шаҳрини барпо этаётган кишилар олдида уни умрбод шаҳар қилиб, унинг қиёфасида ватанимиз шарқида коммунизм истеҳкомини акс эттириш, мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлигини тасвирлаш каби фахрли вазифа турибди. Мана шу вазифани бажаришда табиий офатдан зарар кўрган Тошкентга сахий ёрдам қўлини чўзган қардош республикаларнинг меъморлари қатнашмоқдалар.

Архитекторларимиз қишлоқларда қурилиш соҳасида катта ишлар қилмоқдалар. Улар қўриқ ерларда янги посёлкалар ва ўнлаб район марказларининг лойиҳаларини тузмоқдалар. Улар колхозчилар ва совхоз ишчиларининг турмуш шароитига мос бўлган янги-янги уйлар яратиш вазифасини ўз олдиларига қўйиб, уни амалга оширмоқдалар.

«Узгоспроект», «Ташгипрогор» ва бошқа ташкилотлар Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Андижон, Бухоро, Қарши, Нукус, Урганч учун янги-янги районлар, йирик ва муҳташам объектларнинг лойиҳаларини тузиб чиқдилар.

Ўзбекистон кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари Л. Файзиев ва режиссёр Й. Аъзамов ўз нутқларида юбилей йилида экранга чиқариладиган янги картиналар ҳақида гапирдилар.

Л. Файзиев «Сен етим эмассан», «Улуғбек юлдузи», «Дорбозлар», «Самолётлар ерга қўна олмади» каби йирик фильмлар томошабинларга тақдим этилганлигини айтиб ўтди.

Ўтган йили «Осиё устида бўрон» фильми шуҳрат қозонди. Студия ўтган йил 7 та тўла метражли бадиий фильм чиқарди. Шу фильмлардан бештасини ёш кинематографиячилар яратдилар. Томошабин яқинда республикамизнинг энг биринчи муаллимларидан бирининг даҳшатли тақдири ҳақида режиссёр Й. Аъзамовнинг «Саёт занги» номли картинасини, Улуғ Ватан уруши йилларида ўзбек совет разведкачисининг жасоратига бағишлаб, Р. Ботиров ёзган «26-киши отилмасин» номли фильмни ва бошқа фильмларни кўради.

Машҳур кинематография мастери К. Ерматов «Икки дил достони» фильмини ишлаб бўлди ва Йўлдош Охунбобоев образи яратилган янги «Революция суворийлари» номли фильм устида иш олиб бормоқда. Ёш режиссёр А. Хачатуровнинг «Фарҳод жасорати» картинаси ўзбек танкчисининг ватанга чексиз садоқати ҳақида ҳикоя қилади. Режиссёр З. Собитовнинг «Генерал Раҳимов» картинаси ватан урушига бағишланган.

Пленумда қўйилган масалаларни муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг сектор мудири В. Ф. Кухарский, «Литературная газета»нинг бош редактори А. Б. Чаковский қатнашдилар.

Бирлашган пленум қабул қилган резолюцияда ҳар бир санъаткорнинг Улуғ Октябрь 50 йиллигига бағишлаб яратган асари учун зўр масъулияти эслатиб ўтилади. Санъат ва адабиёт арбобининг шаклланиши, унинг партия ва халқ олдидаги гражданлик масъулиятини сезиши ҳозирги вақтда алоҳида аҳамиятга эгадир. Пленум ҳар бир ижодий ходимдан ўз маҳоратини оширишни талаб қилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат М. Т. Турсунов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов иштирок қилдилар. (ЎзТАГ).

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

СОФИЯ

Болгария нашриётлари бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган 70 дан ортиқ китобни тайёрлаш соҳасида иш олиб бормоқдалар. Жумладан, юбилей йилида «Дўстлик антологияси», «Поэзия антологияси», «Октябрь революцияси тўғрисида қўшиқлар», «Совет тасвирий санъатининг 50 йиллиги», «Совет—Болгар адабиётчиларининг алоқалари», «Октябрь революцияси қатнашчиларининг хотиралари» ва бошқа кўп китоблар нашр этилади.

Бу йил Софияда биринчи марта халқаро китоб виставкаси ташкил этилади. Социалистик ва капиталистик мамлакатларнинг нашриётлари бу виставкада қатнашадилар. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан нашр этилган китоблар виставкада катта ўрин олади.

ПРАГА

Чехословакияда кичик техника энциклопедияси нашр этилди. Бу энциклопедияда ҳозир жаҳонда кенг ривожланиб бораётган ва аҳамияти доим ўсиб бораётган фан соҳаларига кўпроқ эътибор берилган. Кичик техника энциклопедияси 1100 саҳифалик бўлиб, икки томдан иборат. Энциклопедия илмий ва техника билимларга қизиқаётган китобхонларнинг кенг доираларига мўлжалланади.

Техника адабиёти нашриёти яқинда беш томлик илмий-техника луғатини босиб чиқарди. Бу луғат асосан мутахассисларга мўлжалланган.

БЕРЛИН

Германия Демократик Республикасида совет скрипкачиси М. И. Фихтенгольцнинг концертлари ғоят муваффақиятли ўтди. М. И. Фихтенгольц Берлин, Магдебург, Иен ва Готеда бир неча концерт берди.

Томошабинлар С. Прокофьевнинг иккинчи концерти ва М. Вайнбергнинг скрипка сонатасини зўр иштиёқ билан кутиб олдилар. М. И. Фихтенгольц буларни Германия Демократик Республикасида биринчи марта ижро этди. М. Фихтенгольц сўнгги концертини Берлинда ўтказди. Берлинликлар совет скрипкачисининг С. Прокофьевнинг «Золушка» балети мотиви бўйича скрипка учун ёзган ва оркестр билан бирга ижро этилган сюитасини қарсаклар билан тақдирладилар. М. Фихтенгольцнинг концертига «Дойчландзендер» радиосининг оркестри жўр бўлди.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

● Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ҳузуридаги планлаштириш комиссиясининг министр—раиси С. Ендриховский Берлинга келди. У, ҳар иккала мамлакат ўртасида иқтисодий ва илмий-техника ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисида Германия Демократик Республикаси давлат план комиссиясининг раҳбарлари билан музокаралар олиб боради.

● Софияда Болгария Қишлоқ хўжалик Фанлари академияси билан Венгрия Халқ Республикаси деҳқончилик министрлиги ўртасида 1967—1968 йилларда илмий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим имзоланди. Битим тажрибани айирбошлаш, мутахассислар ва илмий ходимлар юбориб туришни, уруғлик ва кўчатларни, шунингдек фильм, илмий адабиёт ва шу сингариларни алмашлаб туришни кўзда тутади.

(ТАСС).

РИМ. Виа-Национале — Италия пойтахтининг марказий кўчаларидан бири. «Квиринo» драма театри ана шу кўчага жойлашган. Суратда: Виа-Национале кўчаси.

А. Зайцев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚ АРМИЯСИ ОЛИЙ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Америка ҳарбийларининг Вьетнам Демократик Республикасига қарши янги иғвогарликлари муносабати билан Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга норозилик хати юборди.

Алоқа миссиясининг хатида қуйидагилар кўрсатиб ўтилади: 7-флот кемаларида, шунингдек АҚШнинг Жанубий Вьетнам ва Таиланддаги базаларида жойлашган Америка самолётлари шу йил 24 январда Вьетнам Демократик Республикасининг ҳаво масофаларига яна бир неча бор бостириб кирдилар, Намха, Нгеан, Тханьхоа, Тхайбинь вилоятлари ва бошқа бир қанча вилоятлардаги, шунингдек Виньлинь районидаги аҳоли яшайдиган пунктларни ҳамда саноат объектларини бомбардимон қилдилар ва ўққа тутдилар.

Норозиликда айтилишича, ўша куни АҚШ 7-флотининг кемалари Куангбинь вилоятининг соҳил бўйидаги аҳоли яшайдиган пунктларини ўққа тутганлар.

▲ Вьетнам Демократик Республикаси пойтахти — Ханой ва мамлакатнинг бошқа тинч шаҳар ва қишлоқлари Америка агрессорлари томонидан ваҳшиёна бомбардимон қилинмоқда. АҚШ самолётлари мактаблар, аҳоли яшайдиган уйлар, болалар муассасалари ва касалхоналарга бомбалар ёғдирмоқда. Суратда: Ханой шаҳрининг аҳоли зич яшайдиган районида бомбадан зарарланган уйлар.

Е. Кобеллев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

НОН ҚИММАТЛАШИБ ҚОЛДИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Францияда нон нархи яна оширилганлиги ҳақида эълон қилинди. Масалан, Парижда ноннинг баъзи сортларининг бир килограмми 11 сантига қимматлашди.

Урушдан кейинги йилларда нон нархи биринчи марта қимматлашаётгани йўқ. Масалан, икки йил муқаддам нон нархи 20 процент ошган эди. Ўтган йили ҳам нон нархи оширилди.

ВИЛЬСОН ПАРИЖДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ЛОНДОН, 26 январь. (ТАСС). Бош министр Г. Вильсон ва Ташқи ишлар министри Ж. Браун кеча Париждан қайтиб келишди. Улар Парижда генерал Де Голль билан музокаралар олиб борган эдилар. Франция пойтахтига қилинган визит Англия ҳукумат раҳбарларининг «умумий бозор»да аъзо бўлган мамлакатларга қилаётган сафарининг бир қисмидир. Бу сафардан мақсад Англиянинг ана шу иқтисодий блокка кириш истиқболларини аниқлашдир.

СОВЕТ — ФРАНЦИЯ АРАЛАШ КОМИССИЯСИ ИШ БОШЛАДИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Парижда Совет—Франция аралаш комиссияси иш бошлади. Кун тартибида фан, техника, ташқи савдо соҳасида Франция—Совет ҳамкорлиги масалалари бор.

ХХР ВА АҚШ ЭЛЧИЛАРИ УЧРАШДИ

ВАРШАВА. (ТАСС). ПАП агентлиги хабар беради: Кеча Варшавада Хитой Халқ Республикасининг Польша Халқ Республикасидаги элчиси Ван Го—Цюань ва Америка Қўшма Штатларининг Польша Халқ Республикасидаги элчиси Жон Гронуски яна учрашдилар. ПАП агентлигининг хабар беришича, бу учрашув 3 соату 20 минут давом этган. Элчиларнинг навбатдаги учрашуви 1967 йил 7 июнга белгиланган.

МАНАГУАДА АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Манагуада аҳвол кескинлигича қолмоқда. Миллий гвардиячилар шаҳар марказига тўпланган намойишчиларни ҳеч огоҳлантирмай ўққа тутдилар. Дастлабки маълумотларга қараганда, бир киши ўлдирилган ва бир неча киши ярадор қилинган. Миллий гвардиячилар намойишчиларни тарқатиб юбориш учун кўздан ёш оқизадиган газ солинган гранаталарни ишлатдилар. Кейинроқ уйларнинг томига чиқиб олган солдатлар шаҳарнинг асосий савдо кўчаси — Рузвельт кўчасидан ўтган кишиларнинг ҳаммасига қарата ўт очдилар.

Қўшинлар ва полиция Манагуа кўчаларида патруллик қилмоқдалар. Ҳарбий самолётлар шаҳар устида учиб, мергапларни қидирмоқдалар. Шаҳарга кира беришда заставалар қўйган полиция автомашиналарни ва йўловчиларни тинтиб кўрмоқда. Маъмурлар облава қилиб, ҳозирги режимга нисбатан оппозиция вакилларини қамоққа олмоқдалар. Оппозициячиларнинг «Ла Пренса» газетаси ёпилди.

ХИТОЙ СТУДЕНТЛАРИ ЧЕХОСЛОВАКИЯДАН ЧАҚИРИБ ОЛИНДИ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакия мактаблар министрлиги хабар беради: Прагадаги Хитой элчихонасининг вакили яқинда мактаблар министрлигига келди ва Хитой ҳукумати Чехословакиядаги олий ўқув юртларида ўқиётган хитойлик барча студентлар ва аспирантларни чақириб олади, деб хабар қилди. У, студент ва аспирантлар «буюк пролетар маданий революцияси»да актив қатнаша олишлари учун Хитойга чақирилади, деди.

МАЪРИФАТ ДАРГОҲИ

Янгийўл шаҳрининг марказий кутубхонаси китобхонлар билан доим гавжум. Бу кутубхонага 4 мингга яқин ишчи, хизматчи, студент ва мактаб ўқувчиси аъзо.

Кутубхонада бадиий, сиёсий, қишлоқ хўжалиги, медицинага оид адабиётлар тўпланган. Унинг китоб фонди 40 мингдан ошади. Китоб хазинаси янги келаётган адабиётлар ҳисобига бойиб бормоқда.

Кутубхона ходимлари зарур китобларни ўз вақтида топиб беришда китобхонларга ёрдам беришяпти. Кутубхона ходими Гулсара Набиевадан ҳамма хурсанд. У яхши хизмат кўрсатяпти. Гулсара ёшлигидан ўз касбига ихлос қўйган. У ўрта мактабни тугатгач, кутубхоначиликка ўқиди. Ҳозир эса Тошкентдаги маданий-оқартув техникумининг IV курсида сиртдан билим олмоқда.

Шу кунларда кутубхонада Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган китоб кўргазмаси ташкил этилган. Шунингдек, кутубхонада китобхонлар конференциялари, революция ветеранлари билан учрашувлар ўтказилмоқда.

Суратларда: (чапда) кутубхоначи Гулсара Набиева С. Аҳмедовага китоб топширяпти. (ўнгда) Ўқув зали.

Қ. Розиқов фотолари.

ЎТТИЗИНЧИ БАҲОР

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА

□ □ □

ОДАТДА бирон бир юбилейни нишонлар эканмиз, аввал ўтмишга, босиб ўтилган йўлга назар ташлаймиз, келажак ҳақида ўйлаб қоламиз. Республика жамоатчилиги энг йирик ижодий ташкилотлардан бири ўзбек давлат филармониясининг 30 йиллигини нишонлаётган ана шу дамларда биз унинг ўтмиш кунларини хотирга оламиз. Дастлабки коллективлар 1936 йилда тузилган эди. Улар халқ чолғу асбоблари этнографик оркестри, ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, кичик симфоник оркестр деб номланган эди. Кейинчалик Тамарахоним ансамбли ташкил қилинди. Ансамбль Европа, Осиё ва Африканинг кўпгина мамлакатларида маълум ва машҳур бўлиб қолди. 1937 йил Москвада биринчи ўзбек санъати декадасида бу коллективларнинг концертлари партия ва халқ томонидан юксак баҳоланди. Филармония Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Улуғ Ватан урушининг оловли йилларида филармониянинг концерт бригадалари ва ансамбллари ярадор жангчилар олдида госпиталларда, фронтга жўнаётган қабул пунктларида концертлар беришди. Улар тез-тез фронтларга боришиб, олдинги позицияларда ўзбек жангчиларига хизмат кўрсатишди. Шонли ўзбек генерали, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Собир Раҳимов дивизияси жангчилари ва командирлари ҳузурига ўзбек диёри саломини, унинг қўшиқлари ва рақсларини элтишди.

Худди шу йиллари филармония артистлари Катта Фарғона канали, Фарҳод нурхонаси, Бекобод металл заводи қурувчилари олдида неча ўйлаб концертлар беришди.

Кейинчалик 50-йилларда филармония коллективлари Москвадаги ўзбек адабиёти ва санъати декадаларида катта муваффақият билан концертлар бериб, ўзбек музика, ашула ва рақс санъатининг янада ривожланганлигини тўла-текис намойиш қилди.

Ҳозирги вақтда филармония составидаги коллективларни бирма-бир санаб чиқсак уларнинг республикамиз музика маданиятини ривожлантиришда нақадар катта хизматлари бор эканлиги аён бўлади.

Ёш дирижёр Зоҳид Ҳақназаров раҳбарлигидаги симфоник оркестр Ўзбекистон композиторлари учун ўзига хос ижодий лабораториядир. Музика шинавандалари йирик симфоник асарларни биринчи бор шу оркестр ижросида тинглашади. Иброҳимов раҳбарлигидаги торли квартет, Наби Халилов раҳбарлигидаги ўзбек ашула ва рақс ансамбли яқиндагина Совет Иттифоқи шаҳарлари бўйлаб гастролдан қайтиб келди. Тўхтасин Жалилов номли халқ чолғу асбоблари оркестри классик ва ҳозирги замон музика санъатининг пропагандистидир. Атоқли композитор, республика халқ артисти Тўхтасин Жалилов узоқ йиллар мобайнида бу оркестр коллективи билан ижодий ҳамкорлик қилган.

«Ҳайтарма» татар ансамбли (унга композитор ва дирижёр И. Бахшиш раҳбарлик қилади) бир неча йиллардан бери тингловчиларга ўз концертлари билан манзур бўлмоқда. Ансамбль составида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Э. Топчи ва Реджепова каби эстрада усталари бор. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар, композиторлар Пўлат Раҳимов ва Муҳаммаджон Мирзаев раҳбарлигидаги иккита концерт бригадаси, Иван Сударев раҳбарлигидаги болалар эстрада группаси ҳам музика шинавандаларига яхши хизмат кўрсатишяпти. Ўзбекистон эстрада оркестрининг шуҳрати эса, бутун Иттифоқимизга тарқалган. Унинг бадиий раҳбари ва етакчи қўшиқчиси Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокировдир.

Қўшиқчи ва композитор, Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти Комилжон Отаниёзов раҳбарлигидаги Хоразм қўшиқ ва рақс ансамблининг концертларида эса, зал доим томошабинлар билан лиқ тўла бўлади. Ниҳоят, филармония составида республикада хизмат кўрсатган артист Абдуқаҳҳор Султонов раҳбарлигидаги хор капелласи бўлиб, унинг репертуарида замонавий ва халқ қўшиқлари кенг ўрин олган.

Филармония ҳузуридаги музикали адабий лекторий рус, чет эл музикасини, ҳозирги замон совет композиторларининг асарларини кенг пропаганда қилиш билан машғул.

Филармония ўзининг таниқли қўшиқчиларига эга. Ўзбекистон халқ артистлари Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов, хизмат кўрсатган артистлардан Луиза Зокирова, Баҳром Мавлонов, Юнус Тўраев кабилар шулар жумласидандир. Умуман, филармониянинг ҳар бир коллективи, ҳар бир артисти у қўшиқчи ёки раққоса, музикачи ёки дирижёр бўлишидан қатъий назар, ўзбек музика, вокал, хореография маданиятини ривожлантириш ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда, совет кишиларини эстетик жиҳатдан тарбиялашдек олижаноб ишга хизмат қилмоқда, ўзбек санъатини чет элларда намойиш этмоқда. Ўтган йили филармониянинг коллективлари, группалари ва солистлари Польша, Венгрия, Франция ҳамда Европа ва Осиёнинг бошқа мамлакатларида концертлар беришди.

Айни вақтда филармония концерт залининг саҳнасида қардош республикалар ва чет эллардан келган жуда кўп меҳмонлар ўз санъатларини намойиш этишяпти. Ўтган йил охири ва шу йил бошларида Польша, Чехословакия, Япония, Франция, Дагомея ва бошқа мамлакатлардан келган эстрада коллективлари гастролда бўлишди.

Ҳозирги кунда ўзбек давлат филармониясининг ижодий коллективлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўришяпти.

Филармония 30 ёшга тўлган кунида унинг ижодий коллективига катта муваффақиятлар тилаймиз.

Т. ҲОЛМАТОВ.

ЛИРИК ТАРОНАЛАР

ГЎЗАЛ

Дилбарим гулшан жамолинг, лола рухсоринг гўзал,
Ойга кўз-кўз қилгудек хуршиди дийдоринг гўзал.
Яшнаган гулзоримизнинг яшнаган райҳонисан,
Ҳур Ватан боғинг сенинг, гулбоғу гулзоринг гўзал.
Ишда чевар, маърифат бобида дарёдил ўзинг,
Сўзда гуфторингу ишда яхши рафторинг гўзал.
Ҳусн иқлимида сен жононалар жононаси,
Донаи холинг билан лаблардаги норинг гўзал.
Қоматинг кўрса гўзал сарви чаман шайдо бўлур,
Бу ажаб, ҳаттоки шундай бир гирифторинг гўзал.
Қўлда созинг созу, кўзда нозлар устига ноз,
Созларингу нозларингу дилрабо торинг гўзал.
Ушлашиб қўл гар чаманларда саёҳат айласак,
Гул юзинг кўргач, қолиб қойил, делр: ёринг гўзал.
Васфий таърифинг учун ёзди ғазал, кўрган киши,
Айтади: дилбарга ёзган янги ашъоринг гўзал.

ҚЎШИҚ

Севги бўстонида ўсган сарви нозимдир қўшиқ,
Дилкашу дилдору дилбар, дилнавозимдир қўшиқ,
Етгуси авжи фалакка авжига чиқса агар.
Энг баландпарвоз лочин — шоҳбозимдир, қўшиқ.
Ҳамнафас ҳижрон тунида, васл базмида анис,
Ғам ва хурсандликда ёру чорасозимдир қўшиқ.
Пардаларда ҳар навосидан кўнгил рози аён,
Куйлари дил ўйлари, мазмуни розимдир қўшиқ.
Анжуманда соз аҳли созини гар этса соз,
Дилни сиҳр айлар, ажоиб сиҳр созимдир қўшиқ.
Васфий севги базмида тил сўзлари мақбул эмас,
Дил сўзини арз этишга имтиёзимдир қўшиқ.

М. ВАСФИЙ.

ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲАШАР УСУЛИДА

ЧИНОЗ. Карл Маркс номли колхозда ҳашар усулида ишлаш борган сари кенг қулоч ёймоқда. Бу ердаги кўпгина маданий-маиший хўжалик бинолари ана шу усулда қурилиб битказилмоқда. 2 минг тонна минерал ўғит сақланадиган катта бино, 200 тонна қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сиғадиган омборхона ҳашар усулида қурилиши сабабли қисқа вақтда фойдаланишга топширилди.

Колхозчиларнинг ғайрати билан қишлоқ марказида янги типдаги ҳамом ҳам қуриб битказилди. Ҳозир ҳаммом аҳолига маданий хизмат кўрсатмоқда. Унинг ишидан ҳамма беҳад миннатдор. Ҳамомда ювинувчилар учун барча қулайликлар яратилган. Унинг ёнида болалар яслиси ишлаб турибди. Яқин вақт ичида бу ерда чойхона, меҳмонхона, кутубхона учун ҳам хоналар тайёрланади.

Колхоз правлениеси якка тартибда уй-жой қурилишида, кўча ва йўлкаларни тартибга солишда ҳам ҳашар усулидан кенг фойдаланиш тадбирларини амалга оширмоқда.

МЕХАНИЗАТОРЛАР КУРСИ

БЎКА. Свердлов номли колхоз маъмурияти кадрларнинг иш малакаларини ва билимларини ошириш билан жиддий шуғулланмоқда. Бу ерда ҳар йили тракторчилар, механик-ҳайдовчилар турли курс ва семинарларда ўқитилаётир. Яқинда колхозчилардан бир группаси область механизаторларининг бир ҳафталик семинарларида ўқиб қайтди. Ёшлардан 20 киши колхозда очилган механизаторлар тайёрлаш курсида билим олмоқда. Машғулотларни олиб боришга колхоз мутахассислари, тажрибали механизаторлар жалб этилган.

НОНВОЙХОНАЛАР

КАЛИНИН. Областимизнинг савдо ходимлари борган сари қишлоқ меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатишни яхшиламоқдалар. Сўнгги вақтларда қишлоқларда жуда кўплаб ошхона, нонвойхона ва бошқа маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ишга туширилди. Уларнинг кўпи аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Сўнгги вақтда Калинин районидаги қишлоқларда ҳам нонвойхоналар сони анча кўпайди. Яқиндагина Орджоникидзе номли колхоз қишлоғида яна битта нонвойхона қурилиб битказилди. Навоий номли ва бошқа колхоз қишлоқларидаги нонвойхоналар ҳам аҳоли хизматида. Бўрсилдоқ нонларга талаб борган сари ортиб бормоқда. Қишлоқларда нонвойхоналарнинг кўпайиши — хотин-қизлар меҳнатини янада енгиллаштирмоқда.

ШАХМАТ ОЛАМИДА

ФИШЕРНИ ГОНОРАР ҚАНОАТЛАНТИРМАЯПТИ...

ТИГРАН Петросяннинг машҳур шахматчи Борис Спасский устидан қозонган ғалабаси ҳақида ишқибозлар мунозараси тугамасданоқ кўпчиликда жаҳон чемпионининг уч йилдан кейинги рақиби ким бўларкин деган фикр туғилди. Ишқибозлар ҳам, спорт шарҳловчилари ҳам, чемпионнинг галдаги рақиби ким бўлиши ҳақида баҳслашишарди.

Зонал турнирлар ҳали тугамаган бўлса ҳам (уларнинг бири — СССР чемпионати ҳозирда Тбилиси шаҳрида ўтяпти), зоналараро турнир ҳали олдинда бўлса ҳам, даъвогарларнинг сўнгги мусобақасида бир неча совет гроссмейстерлари қатнашишига ҳеч ким шубҳа қилаётгани йўқ. Б. Спасский билан М. Тал аллақачон бўлажак мусобақаларда «ўрин»ларини эгаллаб олишган.

Чет эл шахматчилари ўртасида бундай ҳуқуққа ким эришаолади? Кўпчиликнинг фикрича Роберт Фишер ҳам бундай ҳуқуққа эришади.

Шунинг учун ҳам ишқибозларни: Фишер биринчиликда қатнашадими йўқми, деган савол қизиқтирмоқда. Бундан уч йил аввал ўтказилган худди шундай мусобақада америкалик гроссмейстер қатнашишдан бош тортган эди.

М. Ботвинник таъбири билан айтганда даъвогарлар турнири саралаш мусобақалари системаси ФИДЕ томонидан «Фишер учун махсус» индивидуаль матчлар билан алмаштирилган.

Бу аввал бўлган эди. Ҳозир Фишер 24 га кириб қолди. Чемпионлик унвони учун курашишдан бош тортиш учун уни нима мажбур қилмоқда?

Яқинда югославиялик журналист дўстим Дмитрий Белица Роберт Фишердан интервью олди. Белица гроссмейстер билан яхши алоқадалигини таъкидлаб ўтмоқчиман. У Фишер ишонадиган уч-тўрт журналистнинг бири, бошқалари билан эса сира ҳам гаплашмайди. Суҳбатни Загребда чиқадиган «Виесник усриеду» босиб чиқарди.

Гроссмейстерга берилган саволларнинг бири унинг бўлажак жаҳон чемпионатида қатнашиши ё қатнашмаслигини аниқлаш эди.

— Агар Халқаро шахмат федерацияси менинг таклифимни қабул қилиб, мусобақа системасини ўзгартирса биринчиликка қатнашардим. Агар ундай қилинмайдиган бўлса, —дейди Роберт, — ўйнамайман.

— Ҳозирги системанинг қайси томонлари сизга ёқмайди?

— Даъвогарлар бир-бирлари билан ўйнайдиган қисқа муддатли матчлар. Бунда ҳеч бўлмаса аввалига бир марта ғолиб келган ўйинчининг кейинчалик устинлиги яққол намоён бўлади. Жаҳон чемпиони унвони учун икки шахматчи ўртасидаги матчларда дуранглар жуда кўп бўлади. Менимча олдин олтита ғалаба қозонган шахматчи жаҳон чемпиони деб эълон қилинса бирмунча яхши бўларди.

Кейинчалик Фишер ўзи учун янада муҳимроқ бўлган бир муҳим фактор устида тўхталиб ўтди.

— 1962 йилда Стокгольмда ўтказилган зоналараро турнирни эслаб кўринг, — дейди у. Мен ҳафтада олти кун шахмат ўйнадим. Бир ой ана шундай ўтди. Бу жуда қийин иш. Мен биринчи ўринни эгалладим ва мукофот эвазига кўп эмас 750 доллар пул олдим. Бундай гонорарни мен бир йўла бир неча тахтада икки марта сеанс берсам ишлаб оламан. ФИДЕга зоналараро турнир ғолиби 5000 доллар билан мукофотлансин деган таклифни айтган эдим.

— Агар бу таклифингизни қабул этишса у ҳолда мусобақаларда қатнашармидингиз?

— Албатта қатнашардим.

Нима ҳам деймиз, шахмат олами америкалик гросмейстернинг бу ошкор айтган фикридан кейин афсус билан шундай хулосага келди: Бизнесмен — Фишер ҳозирчалик шахматчи — Фишер устидан ҳукмрон бўлиб турибди. Шу ўринда М. Ботвинникнинг қуйидаги сўзлари киши эсига келади: «Агар Фишер 30 ёшигача жаҳон чемпиони бўлмаса, кейинчалик ҳеч қачон бундай унвонга эришолмайди».

Д. Белица Фишерга яна бир неча савол берди. У гроссмейстердан жаҳоннинг энг яхши шахматчиларини айтиб беришни сўради.

—Мен бу саволга бир марта жавоб берган эдим, — дейди Фишер, — ҳозирги замон гроссмейстерлари орасида энг кучли ўнта шахматчи сафига Таль, Спасский, Решевскийларни киритаман. Бироқ Решевский кексайиб қолди.

— Демак Таль билан Спасский экан-да?

— Ҳар иккаласи ҳам жуда яхши ўйнайди...

Югославия журналисти, ўтган йил баҳорида жаҳоннинг собиқ чемпиони М. Ботвинник «Литературная газета»га берган интервьюсида, америкалик бу шахматчига «Ғарбнинг энг кучли шахматчиси» деб баҳо берганлигини эслатиб ўтди. Д. Белица сўнгра келажакда жаҳон чемпиони унвони Совет Иттифоқини «ташлаб» кетишини айтди. Ёш гроссмейстер бунга бироз кулимсираб, кейин маъюс ҳолда шундай деди: «Навбатдаги чемпион ҳам рус шахматчи бўлади».

Қачон бўлмасин, чемпион бўласизми, йўқми деган сўнгги саволга Фишер бироз кулиб шундай деб жавоб қилди: «Ишончим комил».

Демак Фишер жаҳон чемпиони бўлишига ишончи комил. Аммо бу ишонч рўёбга чиқармикин? Халқаро шахмат федерациясининг яқинда бўлиб ўтган конгрессида жаҳон биринчилиги мусобақасининг ғолибига бериладиган мукофотни оширмасликка қарор қилинди. Демак, агар Фишер ўз позициясини ўзгартирмайдиган бўлса, навбатдаги жаҳон чемпионати ҳам яна унинг иштирокисиз ўтказилади.

Ю. ЗАБУРИН,
Халқаро арбитр.

Мерган Р. Мамашев Ўзбекистонда энг кучли спортчилардан саналади. У республика терма командасида муваффақиятли қатнашиб келмоқда. Моҳир спортчи маҳоратини тинмай ошириш билан бирга ДОСААФ мерганлик тирида ёшларга ҳам ўз тажрибасини ўргатмоқда. Суратда: СССР спорт мастери Р. Мамашев.

И. Зайниддинов фотоси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

МАИШИЙ ХИЗМАТ ЯХШИЛАНСИН

Высоковольтний массивидаги кабелчилар ва академиклар шаҳарчаси кун сайин чирой очмоқда. Бу ерда завод ишчи, инженер-техник ходимлари, шунингдек электромеханика техникумининг студентлари, кўпгина илмий-текшириш институтларининг олимлари, илмий ходимлар, аспирантлар истиқомат қилади.

Шунингдек, бу ерда зилзиладан сўнг шаҳримизни қайта қуриш ишига ўз ҳиссасини қўшиш учун мамлакатимизнинг узоқ районларидан келган бинокорларни ҳам учратишингиз мумкин.

Бинокорлар ғайрат кўрсатишяпти. Шу давргача улар учта саксон квартирали кўп қаватли бинони қуриб битказай деб қолдилар. Ҳозирги кунларда пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Термизли қурувчилар шу йил мобайнида тошкентликлар учун бир неча кўп қаватли бинолар қуриб фойдаланишга топширишга аҳд қилганлар. Бир сўз билан айтганда массивда 2-Чилонзор бунёдга келмоқда. Хўш, бу ерда яшаб меҳнат қилаётган аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш қандай йўлга қўйилган?

Очиғини айтганда бу соҳадаги ишларни ҳар тарафлама яхши деб айтолмаймиз. Шундай катта массивнинг Морозов ва Электрокабель проспектларида атиги битта ошхона, битта озиқ-овқат магазини бор. Лекин бу ошхонада тайёрланадиган таомлар ҳам талабга жавоб бермайди. Уларнинг хили кам, сифати паст. Бунинг устига ошхона кеч соат 5—6 гача ишлайди, холос. Шанба кунлари эса, 2—3 гача очиқ бўлади. Натижада ишдан чиққан меҳнаткашлар кўпинча қаерда овқатланишларини билмай, хуноб бўлиб юрадилар.

Агар бу ошхона иши кўнгилдагидек йўлга қўйилганида эди, ётоқхоналарда истиқомат қилаётган йигит ва қизлар ўзларининг овқат тайёрлашга кетадиган вақтларини ўқиш-ўрганиш, маданий дам олишга ва бошқа фойдали ишларни бажаришга сарф қилган бўлардилар. Лоақал буфетлар кўпайтирилса ҳам ёмон бўлмасди.

Ташқарига чиқиб магазинларга бориш ҳам анча ноқулайлик туғдиради: ён атрофдаги тротуарлардан юриб бўлмайди, қишда лой, ёзда чанг кишининг ғашига тегади.

Транспорт соҳасида ҳам қийинчиликлар йўқ эмас. Октябрь революцияси истироҳат боғидан бизнинг шаҳарчага қатнайдиган 4 ва 41-автобуслар графикка риоя қилмайдилар. Пассажирлар кўп вақтларини автобус кутиш билан ўтказадилар. Бунинг устига кеч соат 9—10 ларга борганда автобуслар қатнови тўхтаб қолади.

Биз тегишли ташкилотлар раҳбарларига мурожаат қилиб айтамизки, улар аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги бу камчиликларни бартараф этишда бизга ёрдам берсинлар. Ошхона, буфет, озиқ-овқат ва саноат моллари билан савдо қилувчи магазинлар ва транспорт ишини ҳар тарафлама яхшилаш чора ва тадбирлари кўрилсин. Бу ҳақда Куйбишев район ошхоналар тресли, шаҳар автотранспорт раҳбарлари бир ўйлаб кўришса ёмон бўлмасди.

И. ҚУРБОНОВ,
М. ПИРИМҚУЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника илмий-текшириш институти илмий ходимлари.
Қ. МУСАМУРОДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

БИНОКОРЛАР УЧУН ЛЕКЦИЯ ВА КЕЧАЛАР

«Главташкентстрой»нинг 20 та трест ва бошқармасида «Билим» жамиятининг бошланғич ташкилотлари тузилди. Бу ташкилотлар инженерлар, техниклар, партия ва хўжалик ходимларидан иборат билим тарқатувчи 250 га яқин активни бирлаштиради.

Жамият янги ташкилотларнинг вакиллари ўзларининг биринчи конференциясида Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик муносабати билан лекция пропагандасини кучайтириш вазифаларини муҳокама қилдилар. Конференция тасдиқлаган планда юбилейга ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумига бағишлаб, бир қанча лекциялар уюштириш, қардош республикалардан келган бинокорлар билан дўстлик кечалари, ёшларнинг ётоқхоналарида ҳарбий-ватанпарварлик темаларида суҳбатлар ўтказиш кўзда тутилади. (ЎзТАГ).

ИШЧИ-ДЕҲҚОН МУХБИРЛАРИ СЕМИНАРИ

Ўтган пайшанба куни Бўка районида «Тошкент ҳақиқати» ва «Мўл ҳосил учун» газеталари актив ишчи-деҳқон мухбирларининг бир кунлик семинари бўлиб ўтди. Бу семинарга элликка яқин киши иштирок этди.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакциясининг бўлим мудири У. Жонгитов, «Пахтакорлар овози» газетасининг редактори М. Самадов ўртоқлар Совет ҳокимияти барпо этилганига 50 йил тўладиган юбилей йилида газеталар олдида турган вазифалар тўғрисида гапиришди. Юбилей йилида газета саҳифаларида ёритиш учун қандай темаларга кўпроқ эътибор бериш, хабар, лавҳа, очерк, мақолаларни қандай ёзиш услублари тўғрисида ишчи- деҳқон мухбирларига маслаҳатлар берилди. Шунингдек, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайлов муносабати билан сайловларга тайёргарлик юзасидан жойларда олиб борилаётган тайёргарлик ишларини кенг ёритишда нималарга эътибор бериш лозимлиги уқдирилди.

Семинарда район комсомол комитетининг секретари Э. Жўраев, Ҳамза номли мактабдан О. Абдураҳмонов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқишиб, ўз таклиф ва мулоҳазаларини айтдилар.

ҲАР ТЎҒРИДА

МИТТИ ТЕЛЕВИЗОР

Яқинда Лондонда телевизор кўргазмаси бўлиб ўтди. Намойиш қилинган телевизорлар орасида сигарет пачкасидан сал каттароқ бўлган, англиялик усталар ясаган телевизор кўпчиликнинг эътиборини жалб этди. Чўнтакда бемалол олиб юрса бўладиган бундай телевизорнинг экрани 5 сантиметр, холос.

Кўпларга манзур бўлган ана шунақа телевизорлар келаси йили Англияда сотувга чиқарилади. Унинг баҳоси 52 фунт стерлинг, яъни 130 сўм 51 тийин бўлади.

АСАЛТОПАР

Африка ва Жануби-шарқий Осиё ўрмонларида катта-кичиклиги, туси чумчуққа ўхшаган бир хил қуш яшайди. Бу зийрак парранда асал топишга жуда фаранг. Бироқ асалари инига тумшуқ чўзиб асални олишга юраги дов бермайди. Шунинг учун у асалари инини топдими, шу заҳоти одам қидириб кетади. Бирон кимсани учратгач, унинг атрофида чирқиллаб айланаверади ва ўз ортидан юришга ундайди. Ниҳоят асалари инига яқинлашганда қушнинг чирқиллаши авжга чиқади, у билан асалари инини келган одам топиб олади. Шу пайт қуш ҳам суюнганидан яна чирқиллайди. Чунки бу ишдан ўзи ҳам манфаатдор: ахир инда унинг ризқига лойиқ асал қолади-да.

ХУЛИГАН

XVIII асрда Лондонда Хулиган номли бир ўспирин ўтган. Безориликда унинг олдига тушадигани бўлмаган. Шунинг учун ҳам у узоқ йиллар давомида одамлар хотирасида қолган.

XIX асрнинг охирларига келиб, инглизлар Лондоннинг жануби-шарқ районидаги безориларни, кейинчалик эса, одоб-ахлоқ доирасидан четлашган одамларни хулиган дейдиган бўлишди. Шундан сўнг «хулиган» сўзи бутун Европага, ҳатто Америка мамлакатларига ҳам тарқалди.

Асримизнинг бошларида бу сўз дунёдаги кўп тилларга, жумладан, рус тилига ҳам кирди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

28 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 16.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 17.00 — **Енс ва Петрушка ҳақида эртак** (болалар учун кинофильм), 17.45 — **Телевизион янгиликлар**, 18.00 — **Москва 1941 йилда** (ҳужжатли фильм). 18.20 — **Совет Шарқи эстрада куйлари ва рақслари**, 18.55 — **Оталар сўзи-ақлнинг кўзи**.

19.45 — **Телевизион янгиликлар** (рус тилида).

19.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Билл ва сўр қуёнлар, Соғ бўлинг, Цаков** (болалар учун кинофильмлар), 18.30 — **Телевизион янгиликлар**, 18.40 — **Телефильм**.

Ўзбек тилида: 20.00 — **Ёзувчилар—болаларга** (Валентин Катаев туғилган куннинг 70 йиллигига бағишланган эшиттириш), 21.00 — **Олимлар лабораториясида**, 21.30 — **Ҳамкасблар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 28/I да **Травиата**, 29/I да кундуз **Масхарабозлар ва концерт бўлими**, кечқурун **Оққуш кўли**.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/I да **Оқ кабутар**, 29/I да кундуз ва кечқурун **Вероналик икки йигит**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/I да **Гули сиёҳ**, 29/I да кундуз **Бағри тош**, кечқурун **Махтумқули**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида **Хоразм ансамблининг концерти**.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 00580.
ИНДЕКС 64970.
А. — 1787.